

Betaald parkeren

Alternatief plan voor verkeer
campus | **p.7** |

Koe en kalf

Felle discussie over scheiden
of niet | **p.9** |

Asielzoekers

Volleyballen met
studenten | **p.26** |

RESOURCE [NL]

Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

nr. 13 – 25 februari 2016 – 10e jaargang

Wageningse kleefkracht

Waarom alumni blijven plakken | **p.12**

>> JOËLLE + BELLE

Joëlle Post, online redactie Communication Services

‘Belle is écht anders!’

Als tiener zou Joëlle Post zelf Belle hebben willen lezen. Maar dat was er toen nog niet. Nu schrijft en blogt ze zelf aan mee aan het gedroomde tijdschrift. Belle schrijft ‘op een positief-christelijke manier’ over meidendingen: verliefdheid, de eerste zoen, ongesteld worden. ‘Empowerment van meiden is het doel. Laten zien dat elk meisje mooi is van zichzelf en er mag zijn.’ Post verzorgt voor Belle onder meer de rubriek over bakken – een andere hobby. Meer zien? www.huisvanbelle.nl **® RK / Foto: Guy Ackermans**

>> INHOUD

nr. 13 – 10e jaargang

>> **10**

KRIMPBIJEN

Vrouwtjes worden langzaam kleiner

>> **20**

KORAALRIDDER

Gewapend met tandenborstel
het rif redden

>> **24**

PAPA'S EN MAMA'S

Ben jij de ideale AID-mentor?

EN VERDER

- 4 TOTY weer uitgesteld
- 5 Geen Vici's dit jaar
- 6 Studenten leren zwemmen
- 8 Grasland wereldwijd uitgeput
- 16 Stralen op het gala
- 18 De ethiek van dieren doden
- 22 Is er een taalbarrière?
- 27 Bunker voorlopig dicht
- 29 Ondertussen in Nieuw-Zeeland

VERBETER DE WERELD...

Op mijn twintigste voldeed ik volledig aan het oude clichébeeld van de Wageningse student: een idealist op stevig schoeisel, vast van plan iets te gaan betekenen voor de wereld. Dat het allemaal anders is gelopen, zit me doorgaans absoluut niet dwars. Maar heel soms, in een cynische bui, bekruipt me het gevoel dat ik mezelf op een zijspoor heb geparkeerd door veilig werk te aanvaarden onder de rokken van Wageningen UR, in plaats van avontuurlijk werk in de echte wereld, waartoe mijn diploma een toegangkaart had moeten zijn. In zo'n bui zie ik mijn geliefde woonplaats als een zichzelf in stand houdend organisme dat zich comfortabel en zelfgenoegzaam – het draagt immers bij aan 'de kwaliteit van leven' – tegen de Wageningse berg aan schurkt. Vele 'plakkers' zoals ik pikken schaamteloos een graantje mee van het wij-verbeteren-de-wereldgevoel, terwijl we in werkelijkheid vooral goed voor ons eigen veilige gemeenschapje zorgen.

Gelukkig vervliegen deze nare gedachten altijd weer zodra ik heb geskypet met mijn vriendin in Costa Rica, die met haar Wageningse kennis gewoon wel elke dag het regenwoud probeert te redden. En daarbij heb ik zelden een cynische bui. Ik woon namelijk in Wageningen.

Lieke de Kwant

>> Wat deed oermens Ötzi met die zwam? | p.10

MEER INZICHT BAANKANSEN IN MAART

- **Overzicht 2014 toonde verslechtering**
- **Studiebijsluiters te optimistisch**

Zijn de baankansen van Wageningse afgestudeerden verbeterd nu de economische crisis op zijn einde

loopt? Dat zal in maart blijken wanneer een nieuwe WO-monitor verschijnt voor Wageningen University.

De vorige enquête, die wordt gehouden onder recent afgestudeerden, is alweer van twee jaar geleden. De nieuwe editie moet laten zien in hoeverre de crisis voorbij is voor Wageningse afgestudeerden. Toen

Resource in 2014 de cijfers op een rijtje zette met alumnivereniging KLV, bleken de perspectieven voor afgestudeerden sinds 2009 te zijn verslechterd. Zo waren meer alumni werkloos, werd gemiddeld langer gezocht naar banen en werkten meer mensen onder hun niveau.

Nauwkeurige informatie over ar-

beidsperspectief krijgt de laatste jaren een steeds prominentere plek in voorlichting. Door het wegvallen van de basisbeurs hechten scholieren – en hun ouders – hier steeds meer belang aan. Ook het ministerie van OC&W verlangt objectieve en transparante voorlichting aan scholieren. Pijnlijk genoeg bleek vorige week dat de ‘studiebijsluiter’ van Studiekeuze123, die neutrale informatie moet geven over opleidingen, een rekenfout bevatte. Studenten van alle universitaire bachelors kregen daardoor te optimistische cijfers over hun baanperspectief.

De fout kwam aan het licht door spitwerk van tv-programma *De Monitor*. De journalisten geloofden niet dat 86 procent van de psychologen anderhalf jaar na afstuderen een baan op niveau had, zoals werd vermeld. In werkelijkheid bleek slechts 55 procent van de psychologen een baan op academisch niveau te hebben.

Later bleek dat de fout niet slechts bij Psychologie was gemaakt maar bij alle academische bachelors. Inmiddels zijn alle arbeidsmarktgegevens uit de bijsluiter gehaald in afwachting van nieuwe gegevens. Voorlichtingssite Studiekeuze123 biedt onder de bijsluiter wel cijfers over onder meer baankansen en startsalaris. **RR**

FOTO: SVEN MENSCH

Tijdens Career Day, op 2 februari in Orion, konden alumni kennismaken met potentiële werkgevers.

TEACHER AWARD TOCH NIET TIJDENS DIES

- **Geen ruimte in programma**
- **Studentenraad teleurgesteld**

De uitreiking van de Teacher of the Year Award zal dit jaar plaatsvinden tijdens de verdeling van de onderwijsbonussen in april. De prijsuitreiking past toch niet in het programma van de Dies Natalis.

De Dies heeft zijn eigen prijsuitreiking en door een veranderde opzet van de viering was er te weinig tijd in het programma om nog een

prijs toe te voegen, aldus Daniëlle Grashuis van het Universiteitsfonds Wageningen. ‘Jammer, maar begrijpelijk. We denken echter dat we met de uitreiking van de onderwijsbonussen ook een mooi moment hebben gevonden voor de Teacher of the Year Award.’

Volgens Grashuis passen de twee goed bij elkaar. Bovendien is de uitreiking van de bonussen ‘ook een feestelijk moment’, denkt Grashuis. De uitreiking vindt plaats op donderdag 21 april tijdens de lunchpauze, in Impulse.

De studentenraad is niet blij met de gang van zaken, laat studentenraadslid Bram Kerssemakers weten. ‘Oorspronkelijk was de afspraak dat de Teacher of the Year Award op de Dies uitgereikt zou worden. De raad van bestuur heeft zich niet aan die afspraak gehouden door de uitreiking zomaar te verplaatsen en daarover minimaal te communiceren. Dat is een pijnpunt voor ons, want de verplaatsing lag al enigszins gevoelig. Voorheen organiseerden wij de uitreiking en we hebben hem nu uit han-

den gegeven. Het is dan heel belangrijk dat de raad van bestuur ons het vertrouwen geeft dat er goed mee wordt omgegaan.’

De uitreiking is in een onderwijsvrije week. Grashuis hoopt daarom dat veel studenten en docenten naar de ceremonie zullen komen. Volgens Kerssemakers is het voor de studentenraad juist een uitdaging om er veel studenten heen te krijgen, omdat de uitreiking van de onderwijsbonussen een evenement is waar studenten nauwelijks op afkomen. **LvdN**

GEEN VICI'S NAAR WAGENINGEN

- 32 beurzen van 1,5 miljoen euro toegekend
- Honoreringspercentage van 15 procent

Geen enkele onderzoeker van Wageningen University wist dit jaar een Vici-beurs te bemachtigen. Landelijk kregen 32 wetenschappers de prestigieuze beurs van 1,5 miljoen euro.

De resultaten staan in scherp contrast met vorig jaar, toen drie Wageningse onderzoekers – Duur Aanen, Dolf

Weijers en de vertrekkende Thea Hilhorst – de beurs binnenhaalden. De Vici moet hen helpen een eigen vakgroep op en uit te bouwen. Enkele Wageningse hoogleraren die de Vici eerder binnensleepten, zijn John van de Oost, Erwin Bulte en Marcel Dicke.

Net als afgelopen edities kreeg slechts 15 procent van de onderzoekers die instuurd werden uiteindelijk een Vici. Het lage honoreringspercentage onderstreept hoezeer wetenschapsfinanciering onder druk staat. Ook andere prestigieuze

(en gewilde) beurzen als de Veni en Vidi van NWO en de verschillende ERC-grants uit Brussel belonen veelal slechts 10 tot 20 procent van de voorstellen.

Wetenschapsfinancier NWO beloofde bijna evenveel mannelijke (17 procent) als vrouwelijke (14 procent) onderzoekers. Dit werd zeer nadrukkelijk vermeld in het persbericht, mogelijk omdat een onderzoeksteam vorig jaar stelde dat bij de toekenning van beurzen bij NWO seksdiscriminatie optrad. **RR**

COLUMN|STIJN

Knutselcarrière

Volgens Asscher valt het allemaal wel mee met het aantal knutselcontracten in de wetenschap. De minister van Sociale zaken heeft navraag gedaan en volgens universiteiten komen knutselconstructies slechts zelden voor.

Nou geloof ik best in Asschers eerlijkheid en ook universiteitsbesturen zullen vast geprobeerd hebben hem de waarheid te vertellen, maar zijn antwoord vind ik onzin. Overal waar ik kijk, is knutselen gemeengoed in de wetenschap. En dan bedoel ik knutselen in brede zin, want de knutselconstructie die Asscher beschreef – vast contract voor enkele uren combineren met flexibele contracten voor de rest van de week – is wat mij betreft wel erg simpel.

Voorbeelden die ik ken zijn gewiekster. Daarin wordt bijvoorbeeld een tijdelijk contract hier afgewisseld met een tijdelijk contract bij een bevriende onderzoeksgroep op een andere universiteit. Op die manier kun je mensen zo zes tot acht jaar lang vastleggen, zonder dat er ooit een vast contract in het vooruitzicht ligt. Of wat dacht je van deze quote van een PhD'er: 'Nee joh, ik heb nog genoeg tijd voor de afronding van mijn proefschrift. Ik heb nog recht op negen maanden werkloosheidsuitkering'. Met dit soort trucjes knutselen wetenschappers hun hele carrière bij elkaar.

Denk maar niet dat universiteitsbesturen dit aan Asscher gaan vertellen. Sterker nog, ik denk niet dat onderzoeksgroepen dergelijke situaties überhaupt melden aan hun universiteitsbestuur. Ook onderzoekers die het betreft, houden zich stil. 'Rare constructie? Ik ben juist blij dat ik mijn werk kan blijven doen.'

In feite is elke wetenschapper een kleine ondernemer die zich in allerlei bochten wringt om zijn of haar onderzoek te continueren. Eigenlijk is het verrassend dat zulke zzp'ers überhaupt nog een gewoon arbeidscontract krijgen. **R**

Stijn van Gils (28) doet promotieonderzoek naar ecosysteemdiensten in de landbouw. Maandelijks beschrijft hij zijn worsteling met het systeem wetenschap.

kort

>>OEKRAÏNE

Debat over referendum

Voor mensen die meer willen weten over het Oekraïnerferendum in april is er op 15 maart een politiek café bij studentenvereniging KSV Franciscus. Bezoekers krijgen algemene informatie over het associatieverdrag tussen de EU en Oekraïne en er is een debat tussen een voor- en een tegenstander, vertelt Hugo de Vries, organisator en promovendus bij Microbiologie. De Vries is een van de 'gouden' vrijwilligers van *GeenPeil*, het vanuit weblog *Geenstijl* opgericht platform dat het referendum afdwong. Zelf is De Vries tegen het associatieverdrag en de 'expansiedrift' van de Europese Unie, maar hij wil 'een neutrale campagne' voeren. **RR**

>>MARTIJN VAN DAM

Bezoek Campus

Martijn van Dam, nu enkele maanden staatssecretaris van Landbouw en Natuur, bezoekt op maandag 29 februari voor het eerst Wageningen Campus. Hij krijgt onder meer een rondleiding door het Restaurant van de Toekomst, laboratoria van CAT-AgroFood en de kassen bij

Radix en Unifarm. De flinke studentengroei in Wageningen en de daarbij achterblijvende financiering zullen ter sprake komen. En ook het plan om het groene onderwijs over te hevelen naar het ministerie van Onderwijs zal waarschijnlijk aan de orde komen. **KG**

>>PRIJSVRAAG

Boeren verzekerd

Studenten met het beste idee om het inkomen van Europese boeren beter te verzekeren, mogen in oktober naar een bijeenkomst van de European Association of Agricultural Economists op Wageningen Campus. Inzendingen moeten voor 1 mei binnen zijn bij Miranda Meuwissen, universitair hoofddocent Bedrijfseconomie. De hoofdvraag is: hoe kunnen bedrijfsrisico's in de landbouw beter worden afgedekt? Meuwissen: 'In Europa zijn er eigenlijk alleen potjes voor compensatie van grote schade, bijvoorbeeld door dierziektes. In de VS verzekeren boeren zich ook tegen lagere opbrengsten of een lagere prijs.' De Europese Commissie wil graag een soortgelijk systeem in Europa. Voor geïnteresseerde studenten is er op 14 maart een avondcollege in de Leeuwenborch. **KG**

Meer weten?

Lees de lange versie van deze berichten op resource-online.nl.

OP ZOEK NAAR HET RIJKE LINKSE LEVEN

- **Alumnus wil links activisme in kaart brengen**
- **Wageningse Barricaden zoekt beeld en verhalen**

Bij oudere jongeren die in Wageningen hebben gestudeerd roept het onwillekeurig herinneringen op. WSO, De Uitbuyt, De Tien Zilverlingen. Kraken, De Wageningse Lente, Ziedende Bintjes. Jokari of het Imperialisme Kollektief. Het rijke Wageningse linkse leven. Maar hoe zat het nou ook alweer? Wie deed wat en waarom? En wat is er in het stadsbeeld nog te zien van die tijd?

Jobbe Wijnen, alumnus van deze universiteit, studeerde tussen 1995 en 2003 in Wageningen. Het linkse verzet was toen al over de top. Zelf heeft hij er dus niet veel van meegekregen. Maar toen hij twee jaar terug per toeval tegen graffiti – ‘Lubbers wel Pudoc niet’ – aanliep op de muur van de International Club, het voormalige kraakpand Wanders, was zijn interesse gewekt.

Wijnen studeerde biologie, maar is tegenwoordig cultuurhis-

toricus met een voorliefde voor materiële sporen van conflict. De tekst in het voormalige kraakpand is zo’n spoor. ‘Die krakers zijn er destijds uitgezet. Ik wilde weten hoe het eigenlijk zat.’ En meteen ontstond het idee voor een project: de Wageningse Barricaden. Een poging om het linkse Wageningse activisme vanaf 1970 op een toegankelijke manier in kaart te brengen.

Dat in kaart brengen is letterlijk bedoeld. Wijnen wil een digitale kaart maken van Wageningen met daarop de plekken waar het allemaal gebeurde. De kraakpanden, verzamelpunten van clubjes en organisaties, de al of niet nog zichtbare sporen van activisme. Daarnaast verschijnen twaalf artikelen over dat activisme. Daarbij wordt telkens de plek gekoppeld aan de persoonlijke getuigenis van een hoofdrolspeler.

Wijnen richt zich met name ook op de medewerkers en alumni van Wageningen UR. ‘Ik ben erg op zoek naar verhalen en foto’s. Herinneringen, posters, folders, filmpjes, alles is mogelijk.’ Meer informatie op wageningse-barricaden.wordpress.com. **RK**

Een demonstratie op het Bowlespark in Wageningen in 1987, tegen bezuinigingsplannen van de toenmalige onderwijsminister Wim Deetman.

Studentenvakbond WSO bezet in 1996 de ingang van het bestuursgebouw van de Landbouwuniversiteit Wageningen op Duivendaal.

FOTO: EEF VAN OTTERLOO

FOTO: GUY ACKERMANS

FOTO: REMO WORMMEESTER

ZWEMLES

Leren drijven en niet meer bang zijn voor het water. Dat zijn de doelen van de zwemlessen die sinds kort aan internationale studenten worden gegeven in zwembad De Bongerd. Sinds begin februari kunnen studenten uit landen waar zwemles niet ingeburgerd is, kennismaken met het water. Sportstichting Thy-mos ontwikkelde samen met de Wageningse Watervrienden twee cursussen waarmee de studenten uiteindelijk ook een diploma kunnen halen. Studente Yufan Wei, studenterraadslid voor S&I, lag onlangs voor de derde keer in het water. In haar groepje zitten nog vier andere internationale studenten en – verrassend – een Nederlandse student, aldus Yufan. **LvdN**

NIEUWE VARIANT: DRIE ENTREES CAMPUS

- Belangengroepen komen met eigen plan
- Ook betaald parkeren op campus

Een verdubbeling van de Nijenoord-allee of een rondweg om de campus zijn niet nodig. De bereikbaarheid van de campus en de noordkant van de stad kunnen ook anders worden opgelost. Dat beweert een coalitie van omwonenden en belangengroepen. Kern van hun aanpak is een betere spreiding van het verkeer, een betere scheiding van fietsers en auto's en betaald parkeren op de campus.

De gelegenheidscoalitie 'Wageningen Goed Op Weg' noemt het plan de Draagvlakvariant. Die wordt ondersteund door bewonersverenigingen van de wijken Tarthorst en Noordwest, de Fietsersbond, Mooi

Wageningen, Platform Duurzaam Wageningen en het Wageningse Milieu Overleg. Bewoners van de Roghorst hebben zich niet aangesloten. De variant wordt eind deze maand aangeboden aan de gemeenteraad en het provinciebestuur.

Interessant in de plannen zijn twee nieuwe ontsluitingen. Aan de westkant moeten auto's via of parallel aan de busbaan toegang krijgen tot de campus. Aan de zuidkant zijn er twee opties: de Bornsesteeg of een nieuwe toegang tegenover restaurant Asia Plaza. Met name de westelijke entree is opmerkelijk. Bewonersvereniging Noordwest is altijd mordicus tegen zo'n ontsluiting geweest. Voorzitter Peter Spitteler erkent dat dit 'de prijs is die wij moeten betalen'.

Slagbomen en pasjes moeten voorkomen dat er sluiproutes ontstaan. In de plannen is geen plek voor de geplande noordelijke ont-

FOTO: GUY ACKERMANS

sluiting. In plaats daarvan moet de Mansholtlaan tot aan de Droeven-daalsesteeg vierbaans worden met een aparte uitvoegstrook naar de

campus. De Draagvlakvariant voorziet daarnaast in betaald parkeren op de campus en verschuiving van de college tijden. **© RK**

'AL OM 7 UUR HET DONKERE BOS IN'

Uit de verslaggeving blijkt dat de journalisten een leuke dag hadden. Hoe vond jij het?

'Ik heb vaker journalisten rondgeleid, maar het blijft bijzonder. We stonden al om 7 uur 's ochtends in het koude, donkere bos, zodat de verslaggevers van Radio 1 en Omroep Gelderland live verslag konden doen in de ochtendprogramma's.'

Wat heb je de journalisten laten zien?

'In het oefenbos – waarin we samenwerken met Staatsbosbeheer, hogeschool Van Hall Larenstein en mbo-instelling Helicon – moesten ze een opdracht uitvoeren die onze studenten ook krijgen. Ze moesten bessen. Dat is selecteren welke bomen er gekapt moeten worden zodat andere bomen meer ruimte krijgen. Het doel is om zowel de ecologische kwaliteit als de financiële waarde van het bos te verhogen.'

Leidt al die media-aandacht nog ergens toe?

'Het is verbazingwekkend hoeveel mensen iets over het oefenbos gehoord hebben in de media. Of dat leidt tot meer nieuwe studenten? Dat denk ik niet. Alhoewel. Een journalist met wie ik een dag later nog mailcontact had, vertelde dat zijn zoon de persmap doorgebladerd had en nu serieus overweegt Bos- en natuurbeheer te gaan studeren.' **© KG**

Wie? Jan den Ouden, docent Bosecologie en bosbeheer

Wat? Leidde journalisten rond in het grootste oefenbos van Nederland

Waar? NOS Journaal, Jeugdjournaal, Radio 1, Omroep Gelderland, Trouw, Reformatorisch Dagblad en meer

DAGELIJKS VERS

Het laatste nieuws vind je op resource-online.nl

RESOURCE
Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

‘BEKIJK FINANCIËLE WERELD ALS ECOSYSTEEM’

- **Economen kunnen leren van ecologie**
- **Kantelpunten van Scheffer staan model**

Economen moeten leren van de ecologie, klimatologie en andere wetenschappen die complexe systemen bestuderen. Zo kunnen ze meer inzicht krijgen in het ontstaan van zeepbellen en *crashes* die de maatschappij veel geld kosten. Dit betogen Marten Scheffer, hoogleraar Aquatische ecologie aan Wageningen University, en andere wetenschappers in *Science*.

Ruim 7 jaar geleden ging Lehman Brothers failliet en nam het wereldwijde financiële systeem bijna mee in zijn val. Zulke dreigende *crashes* worden vaak niet van tevoren opgemerkt, terwijl ze wel enorme schade aanrichten – de crisis van 2008 kostte naar schatting 14 biljoen dollar. Niet gek dat beleidsmakers en centrale bankiers beter willen begrijpen hoe crises ontstaan en hoe

je ze kunt voorkomen of dempen.

Economen moeten hierbij leren van andere ‘complexe’ wetenschappen, zegt Cars Hommes, hoogleraar Economische dynamica aan de Universiteit van Amsterdam. Een

van de lessen is het belang van netwerkstructuren. Zelfs wanneer individuele banken stabiel zijn, geldt dat niet automatisch voor het bankensysteem als geheel. Ook in de crisis van 2008 speelde dit finan-

ciële netwerk een rol. ‘Met de val van Lehman Brothers werd een domino-effect in gang gezet’, zegt Hommes.

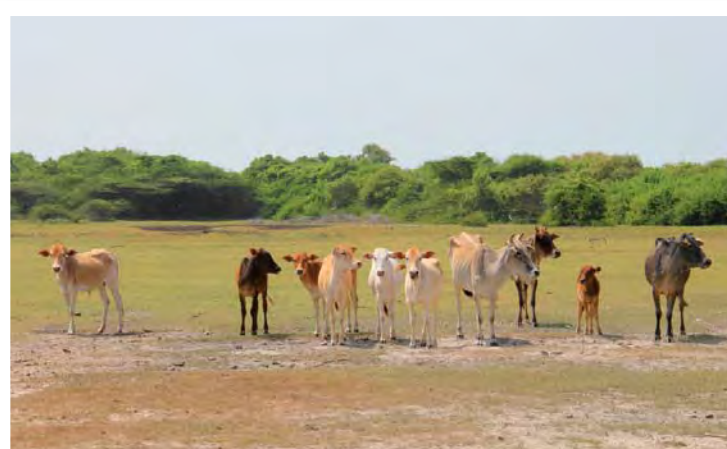
Het werk van Marten Scheffer is een andere inspiratiebron. De Wageningse ecooloog ontdekte dat meertjes lange tijd troebel kunnen zijn, om dan plotseling te ‘kantelen’ naar een nieuwe, heldere situatie. Deze kantelpunten vind je in allerlei situaties, zoals bij migraine-aanvallen en in regenwouden. Of bij een bankensysteem. ‘We zouden graag generieke indicatoren hebben van de veerkracht van zulke systemen’, zegt Scheffer. ‘Een overall geldige indicator die laat zien dat het systeem een kantelpunt nadert.’ Systemen lijken dan bijvoorbeeld zwakker en langzamer te gaan reageren op verstoringen.

Scheffer waarschuwt voor één eigenaardigheid van financiële markten ten opzichte van andere complexe systemen. ‘Mensen zijn continu bezig markten te voorspellen, omdat je daarmee geld kan verdienen. Dat is iets wat bomen in de Amazone niet doen.’ **RR**

GRASLAND HEEFT DUBBEL ZOVEEL FOSFAAT NODIG

- **Veel grasland buiten Europa uitgeput**
- **Voedselproductie kan omhoog door bemesting**

De bodemvruchtbaarheid van grasland in de wereld holt achteruit, omdat het te weinig meststoffen krijgt. Om de grasteelt voor de productie van melk en vlees op peil te houden, moet de fosfaatgift de komende jaren verdubbelen. Dat stellen onderzoekers uit Wageningen en Utrecht, het Planbureau voor de Leefomgeving en de FAO in het tijdschrift *Nature Communications*. Met een beter beheer kunnen de graslanden in de wereld een veel grotere rol spelen in de voedselproductie,

aldus de onderzoekers, onder wie hoogleraar Martin van Ittersum van Plantaanbouw productiesystemen.

Nederland en andere delen van Noordwest-Europa kampen met

een fosfaatoverschot, doordat boeren teveel bemesten. Maar veruit het grootste deel van de ruim drie miljard hectare grasland in de wereld krijgt niet of nauwelijks mest. Daardoor wordt de fosfor in de bo-

dem niet aangevuld en is veel grasland uitgeput.

Om voldoende gras te blijven produceren voor de huidige vee-stapel in de wereld, moet vooral de fosfaatgift omhoog, becijferen de onderzoekers. Met een verdubbeling blijft de huidige productie van gras en akkerbouw op peil. Maar als we de grasproductie met 80 procent willen opvoeren om meer melk en vlees te produceren voor de groeiende wereldbevolking, moet de fosfaatgift zelfs gemiddeld met een factor 4 omhoog.

Beter beheer van het grasland kan er ook voor zorgen dat koeien en geiten minder bijgevoerd hoeven te worden met granen, stellen de onderzoekers, zodat er meer graan beschikbaar komt voor menselijke consumptie. **AS**

ROBOT MEET FOTOSYNTHESE

- Bij 1500 planten tegelijk
- Nuttig bij veredeling én fundamenteel onderzoek

Wageningse onderzoekers hebben een beeldanalyserobot gebouwd waarmee ze nauwkeurig fotosynthese kunnen meten. De robot kan gedurende de hele dag de fotosynthese van zo'n 1500 planten tegelijk vastleggen. Voor het eerst kunnen plantenveredelaars hiermee planten met een verhoogde fotosynthese selecteren. Onderzoekers Mark Aarts van de leerstoelgroep Erfelijkheidsleer en Jeremy Harbinson van Tuinbouw en productfysiologie presenteren de hightechrobot – de Phenovator – deze week in het wetenschappelijke tijdschrift *Plant Methods*.

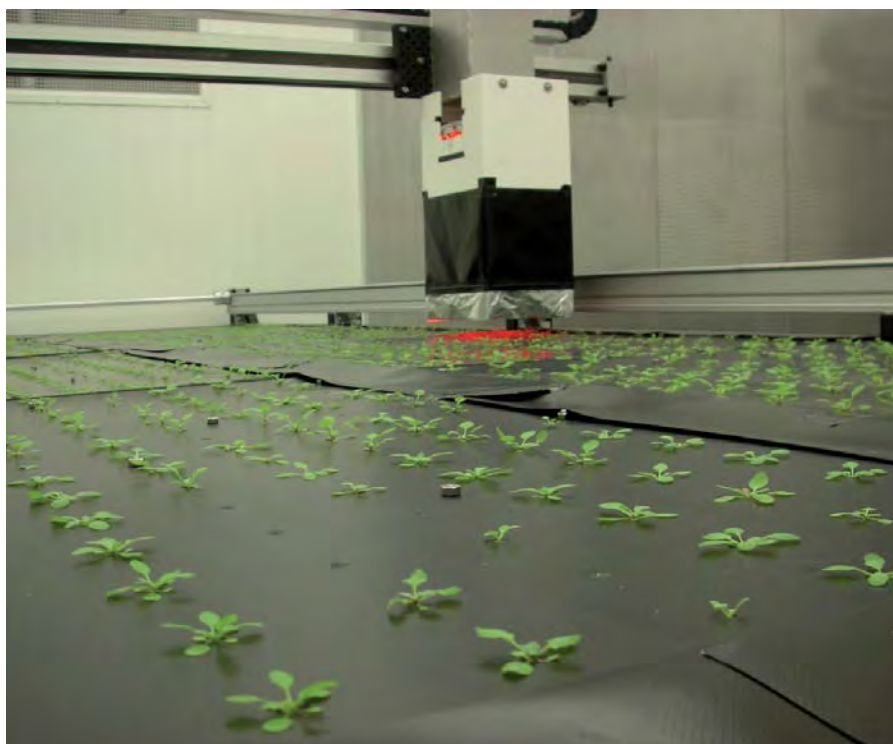
De Phenovator maakt een paar keer per dag acht foto's van de plantjes bij verschillende golflengtes van het licht: van dieprood tot blauw licht. De mate waarin de bladgroenkorrels op een bepaalde golflengte reageren, is bepalend voor hoe effectief de fotosynthese op dat moment verloopt. De beelden van andere golflengtes gebruikt de robot om van alle planten de grootte en de kleur te meten. Zo kunnen de onderzoekers dag en nacht de fotosynthese, de groei en de beweging van de planten meten.

Het was al eerder mogelijk om de foto-

synthese van planten te meten, maar die technieken waren arbeidsintensief en de resultaten waren sterk afhankelijk van de omgevingsomstandigheden. Aarts en Harbinson passen de robot toe in een klimaatruimte waar de milieuomstandigheden goed gecontroleerd kunnen worden. Daardoor zijn de metingen van de fotosynthese nauwkeurig en betrouwbaar.

Met de meetrobot is ook nieuw fundamenteel onderzoek mogelijk naar de efficiëntie van fotosynthese. Omdat de robot veel planten tegelijk kan volgen, kunnen de onderzoekers gericht op zoek naar de genen die van belang zijn voor de fotosynthese. Daarbij kan de Phenovator ook de invloed van andere processen, zoals lichtsterkte en temperatuur, op de fotosynthese meten. Aarts en Harbinson gebruiken het apparaat voor dit fundamentele onderzoek. Hun fotosyntheseonderzoek werd betaald door het technologisch topinstituut Groene Genetica, het Biosolar Cell project en de topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen.

Medeauteur Henk Jalink gebruikt de nieuwe techniek in een pas opgericht spin-offbedrijf van Wageningen UR, genaamd Phenovation. Dit bedrijf ontwikkelt en bouwt apparatuur voor de meting van chlorofylfluorescentie, een belangrijke graadmeter voor de fotosynthese. De techniek kan goed worden gebruikt voor de vroegstijdige detectie van plantenstress. **AS**

VISIE <<

‘Koe en kalf scheiden juist beter’

De Tweede Kamer wil dat kalfjes na de geboorte langer bij de koe blijven. Dat klinkt sympathiek, maar komt het dierenwelzijn juist niet ten goede, zegt welzijnsonderzoeker en lector Hans Hopster.

Hoe weet u dat?

‘Hier is veel onderzoek naar gedaan. Voor de geboorte wordt het maternale gedrag van de koe hormonaal aangestuurd. Maar als het kalf is geboren, maakt die sturing plaats voor sturing door het kalf. Evolutionair is dat voordelig, want als het kalf doodgeboren is, moet de koe daar geen energie in steken. Alleen als het kalf wil drinken, komt moeder in actie. Als je het kalf direct weghaalt, dooft het maternale gedrag snel uit.’

Dat klinkt tegennatuurlijk

‘Precies. Mensen hebben het idee dat dit anders in elkaar zit. Wij zijn opgegroeid met het idee dat een goede hechting allerlei psychische problemen voorkomt. Maar tussen zoogdieren bestaan grote verschillen in de mate waarin hun jongen afhankelijk zijn van moederzorg. De koe lijkt in dit opzicht op de gnoe, waarbij het kalf extreem zelfredzaam is. Onder natuurlijke omstandigheden verstopt de koe het kalf de eerste dagen. Ze houdt op enige afstand de wacht en zoogt het kalf enkele keren per dag. Daarna groeit het kalf op met leeftijdsgenoten in de kudde. Naarmate koe en kalf langer bij elkaar blijven, wordt de band hechter. Dus als we de Kamermotie uitvoeren en koe en kalf na enkele maanden pas scheiden, ontstaat er juist een welzijnsprobleem.’

Is de koe niet nodig voor de gezondheid van het kalf?

‘Boeren scheiden kalf en koe juist in het belang van de gezondheid. Het pasgeboren kalf moet snel voldoende biest krijgen om immuniteit op te bouwen. Als je dat overlaat aan kalf en koe, gaat het nog wel eens mis. Verder wil je als boer niet dat het kalf ziektes oploopt in de ligboxenstal. Ook om die reden zet de veehouder het kalfje liever apart in een schone, warme box.’ **AS**

Deze visie lokte online een pittige discussie uit. Lees het op pagina 11.

WAT DEED IJSMUMMIE ÖTZI MET DIE ZWAM?

- **Berkenzwam eetbaar, maar niet lekker**
- **Medicinale functie lijkt aannemelijk**

Al sinds de vondst van Ötzi vragen wetenschappers zich af waarom deze oermens berkenzwam bij zich droeg. Volgens Leo van Griensven, gastmedewerker bij Plant Research International, heeft het mogelijk te maken met de remmende werking van berkenzwam op bacteriegroei. Hij publiceerde erover in het *International Journal of Medicinal Mushrooms*.

Hij is al 5300 jaar dood, maar Ötzi – in 1991 in de Alpen gevonden – houdt wetenschappers nog altijd bezig. Vorig jaar nog onthulden wetenschappers de mogelijke functie van zijn 61 (!) tatoeages. Eerder werden Ötzi's laatste maaltijd, schoenen, botslijtage, gereedschap, kledij en doodsoorzaak al onder de loep genomen.

schap, kledij en doodsoorzaak al onder de loep genomen.

Ötzi's meest opvallende bagage waren echter enkele paddenstoelen. Zo bevatte zijn buidel verkrui-

melde paddenstoelen die waarschijnlijk werden gebruikt om vuur te maken. Daarnaast hingen er berkenzwammen (*Piptoporus betulinus*) aan een leren bandje aan

zijn uitrusting. Al sinds de jaren negentig speculeren wetenschappers over het nut dat deze zwam diende. De berkenzwam, die ook in Nederland voorkomt, is eetbaar maar niet bijzonder smakelijk. Een medicinale functie ligt daarom meer voor de hand.

Met enkele Servische collega's onderzocht Van Griensven de eigenschappen van de berkenzwam in het laboratorium. Extracten van de paddenstoel bleken een antioxiderende werking te hebben en tevens de groei van bacteriën te remmen. 'Maar het echte harde bewijs ontbreekt', zegt Van Griensven. 'Dat kan alleen een grote placebo-gecontroleerde test bij dieren leveren.' Een onderzoek dat hij in de toekomst hoopt uit te voeren.

Van Griensven ziet paddenstoelen als een potentiële vervanging van of aanvulling op antibiotica. 'Hier bestaat een enorme maatschappelijke noodzaak voor.' **RR**

GROTE BIJEN WORDEN KLEINER

- **Vrouwtjesbijen 6,5 procent gekrompen**
- **Wilde bloemen verdwenen uit weiland**

Grote bijensoorten zijn de afgelopen 150 jaar kleiner geworden. Dit ontdekten ecologen toen ze bijen uit de historische Naturaliscollectie opmaten. De krimp trad alleen op bij vrouwtjes, niet bij mannetjes. Hoewel de oorzaak onbekend is, zien de Braziliaanse en Nederlandse onderzoekers de toegenomen eenvormigheid van Nederlandse weilanden als voornaamste verdachte. Hun resultaten zijn gepubliceerd in *PLoS ONE*.

Al eerder werd bekend dat grote bijensoorten momenteel harder achteruitgaan dan kleine soorten. Die grote bijen, vermoedden de onderzoekers, staan hierdoor evolutionair onder druk om te krim-

pen. Het ecologenteam onderzochten dit door bij 4510 bewaarde bijen de afstand te meten tussen de aanhechtingsplekken van de vleugels; een maat voor de lichaamsgrootte. Ze bekeken bijen van 18 in Nederland voorkomende soorten. Bij grote bijensoorten, zoals de aardhommel, bleken vrouwtjesbijen gemiddeld 6,5 procent kleiner te worden. De onderzoekers konden de meeste omgevingsfactoren uitsluiten en het lijkt dus echt te gaan om een evolutionaire verandering. Zelfs voor een bioloog een verbaazingwekkend resultaat, zegt David Kleijn. 'Je denkt toch: die bijen zijn *fixed*. Maar zij moeten zich net zo goed aanpassen.'

De oorzaak voor de krimp zoekt Kleijn in de veranderingen in de Nederlandse landbouw. Over de afgelopen 150 jaar is deze grootschaliger en intensiever geworden. Zo zijn weilanden nu grasmatten zonder veel wilde bloemen en planten. Bijen hebben zo minder bloemen – en dus nectar – tot hun beschikking. Bovendien varieert het aanbod sterker dan vroeger. Grotere

bijen hebben meer nectar nodig en ondervinden dus eerder de negatieve gevolgen.

Opvallend aan de resultaten is dat de krimp bij mannetjes niet optreedt. 'Er moet hier een tegen-druk bestaan', zegt Kleijn. 'Mogelijk is het voor hen belangrijk groot te zijn. Bijvoorbeeld om met zo veel mogelijk vrouwtjes te paren.' **RR**

Een discussie over het scheiden van koe en kalf is uitgelopen op een loopgravenoorlog tussen 'stad' en 'platteland'. Ook een mening? Discussieer mee op resource-online.nl of mail naar resource@wur.nl.

REACTIES OP...

RESOURCE-ONLINE.NL

ZWART-WITDENKEN

De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen om kalf en koe langer bij elkaar te houden. *Resource*-verslaggever Albert Sikkema belde dierenwelzijnsonderzoeker Hans Hopster voor een reactie (zie ook pagina 9), en dat hebben we geweten. Zijn onlinebericht 'Koe en kalf samen is slechter voor dierenwelzijn' lokte een recordaantal views en felle discussies uit.

De opvatting van Hopster dat de Kamermotie het dierenwelzijn juist bedreigt, maakt veel los. 'Ik geloof er gewoon niets van', schrijft **Jurrito Negro**

op de facebookpagina van *Resource*. En dat ongehoofd leeft breder. 'Volgens mij gaat het hier niet om welzijn, maar om economisch belang', schrijft **Angèle van Tilburg**. Ook op resource-online.nl ontstaat een heftige discussie. Zo vindt **SR, PhD WUR** dat boerenbelangen prevaleren boven dierenbelangen. 'Er zouden een hoop dingen anders kunnen, bijvoorbeeld koeien in de wei met een inloop(zandbed)stal waarbij ze zelf kunnen kiezen of ze buiten staan of niet.'

Johan vindt de kritiek getuigen van een enorm kennisgebrek. Hij ziet steeds vaker mensen, niet gehinderd door enige praktijkervaring, hun waarheden debiteren. Hierbij worden de dieren vaak vermenschlijkt. 'Jammer dat door onkunde en desinteresse geprobeerd wordt een hardwerkende groep mensen met veel liefde voor dieren in een kwaad daglicht te stellen.' Het is niet de enige bijval die Hopster krijgt.

Tim van Zuiden vindt de reacties exemplarisch voor de 'welvaartsziekte' Wakker Dier. Anderen wijzen er fijntjes op dat consumenten nauwelijks willen betalen voor voedsel en dat ondertussen de goedkoop producerende boer de boeman is.

Terwijl de discussie voortduurt, wordt het steeds meer 'de stad' tegen 'het platteland'. En 'de stad' laat zich het recht op een mening niet ontzeggen. 'Als je niet dagelijks tot je oksels in de stront staat, mag je niet meepraten?', gnuift **Carin de Haan**. Zij stoort zich aan de slachtofferrol die boeren zich aanmeten. Verder ziet ze gewoon ruimte om duurdere melk te produceren en diervriendelijker stallen te ontwikkelen. Het leidt tot digitale verzuchtingen. Vooral het idee 'te stoppen met goedkope melk' zorgt voor hoon. 'Hallo', schrijft **ZLG**. 'Het is 2016. We leven in Nederland, een open economie waarin de sector in een wereldmarkt concurreert.' De discussie wordt vervolgd met

een – heel lange – *cri du coeur* van boer **Dijkstra**. 'Net als u heeft een boer ook veel passie en dierenliefde. Je kunt niet 24/7 werken met "iets" waar je geen hart voor hebt en dat alleen voor het geld.'

Boerderij Vandaag neemt het bericht van *Resource* over op de voorpagina. Op de site van dit medium voor agrariërs wordt de visie van Hopster in dankbaarheid ontvangen. **Peltjes** schrijft: 'Ik hoop dat de politici die voor gestemd hebben, nu inzien hoe naïef ze zijn, hoe ze door de PvdD worden gemanipuleerd en dat deze partij steeds de dierenwereld probeert te vermenschlijken.' **Gjsteenwijk1** deelt een interessante casus: 'Vorige week een kalf van 2 maanden oud gespeend. De Koe heeft 2 etmalen (bijna) onafgebroken naar het kalf geloeid. Nadat de koe haar stem kwijt was (schor), stopte het loeien. Mevrouw Thieme: neem hier aub notitie van en dien in de toekomst enkel maar verstandige moties in!' **RR en LdK**

BOERDERIJ vandaag 16/02

Timmerman Beton 0522 - 480761
Groot en sterk in betonwerk
www.timmermanbeton.nl

Gezocht: Goed uitgevoerd voor melkvee en vleesvee met 100 weekkanten + jongvee in Duitsland
www.agrliving.nl tel. 0118-419600

Geen besluit van EU-ministers over crisis veehouderij

Wetingsonderzoeker: kalf langer bij koe is niet beter • Kalf is geen kind

Uitvoeren motie onverstandig

Varkensprijs Vion blijft gelijk op €1,25 per kilo

Kamp geeft fiat voor innen onderzoeksgeld akkerbouw

Schep **magazijn**

Te koop: melkveestall in Venlo

Te koop: melkveestall in Venlo

Te koop: melkveestall in Venlo

STELLING

'Craft knowledge is underrated in scientific research.'

Petra H.M. Cremers, promoveerde op 10 februari in Wageningen

De kleefkracht van Wageningen

Voor een klein stadje oefent Wageningen een opvallend grote aantrekkingskracht uit op haar alumni. Die blijven er in groten getale wonen of keren na een paar jaar tropen of Randstad terug. En lang niet altijd omdat ze werk vinden aan Wageningen UR. 'Wageningen heeft nestwarmte.'

tekst Lieke de Kwant en Lucas du Pré illustratie Geert-Jan Bruins

Universiteitssteden krijgen na elke buluitreiking een opfrisbeurt. Alsof ze ondersteboven worden gekeerd en uitgeklopt. Pas afgestudeerden rollen eruit, op weg naar een toekomst elders. Maar er zijn er ook die gezellig blijven hangen. Zij beginnen een carrière aan hun alma mater, gaan forenzen of vinden hun bijbaan bij nader inzien leuker dan de wetenschap. Na verloop van tijd krijgen deze 'plakkers' gezelschap van oude bekenden: de 'terugkeerders'.

De tienkoppige redactie van *Resource* en *Wageningen World* telt één plakker en drie terugkeerders: een score van 40 procent. Toeval, kun je denken. Maar dat is de vraag. Wie een tijdje in Wageningen rondloopt, kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de stad voor een opvallend groot deel wordt bevolkt door – al dan niet gesjeesde – oud-studenten van Wageningen UR en haar voorgangers. De ouderraad van scholengemeenschap Pantarijn bestaat bijvoorbeeld voor een kwart uit Wageningse ingenieurs, de gemeenteraad voor een derde. Café De Vlaamse Reus en Loburg worden gerund door oud-studenten. Zoek in de stad naar een loopbaancoach, yogadocent of tekstschrijver/journalist en de kans is groot dat je een Wageningse alumnus treft. En dan hebben we het nog niet over Wageningen UR zelf, waar alumni naar schatting 24 procent van het personeelsbestand uitmaken (bijna 1400 alumni die volgens het adressenbestand van alumnivereniging KLV in Wageningen wonen, op circa 5800 WUR-medewerkers).

UITVLIEGERS

Dit kan tot de aanname leiden dat Wageningse afgestudeerden meer dan gemiddeld blijven plakken in hun studentenstad, maar dat is niet zo. Uit de landelijke WO-monitor 2013 blijkt juist dat WU-afgestudeerden in de eerste anderhalf jaar na hun studie uitgesproken 'uitvliegers' zijn. Het percentage Wageningse afgestudeerden dat in dezelfde provincie blijft wonen, is lager dan het landelijke gemiddelde (44 versus 68 procent) en het aandeel dat naar het buitenland gaat, is bijna twee keer zo groot (23 versus 12 procent).

Lastig aan deze cijfers is wel dat de terugkeerders er niet in worden meegenomen. Bovendien is het appels met peren vergelijken: blijven plakken in grote steden als Amsterdam of Rotterdam is van een andere orde dan blijven plakken in Wageningen, stelt Rien Bor, oud-woord-

voerder van Wageningen UR en gemeenteraadslid voor Stadspartij Wageningen. 'De algemene universiteiten hebben vaak ook een regiofunctie. Dus als er veel studenten in Groningen blijven hangen, is dat logisch: de meeste kwamen al uit die omgeving. In Wageningen is dat niet zo.'

Een vergelijking met een andere gespecialiseerde universiteit buiten de Randstad, zoals Universiteit Twente (UT), is daarom eerlijker. Maar zelfs dan blijkt de Wageningse geen bovengemiddelde 'plakker'. Van alle Wageningse alumni van wie de woonplaats bekend is, woont volgens KLV/Wageningse Universiteitsfonds ruim 15 procent in Wageningen (bijna 5700). Enschede gaat daar met 26 procent (ruim 10.000) fors overheen, blijkt uit cijfers van de UT.

OPTISCH EFFECT

Klopt er dan helemaal niets van het beeld dat oud-studenten hier zo talrijk zijn? Toch wel, zo blijkt als je het aantal gebleven of teruggekeerde alumni afzet tegen het aantal inwoners van de stad. In Enschede maken alumni bijvoorbeeld 6,4 procent uit van de totale bevolking van 160 duizend mensen, terwijl Wageningen met zijn bijna 38 duizend inwoners voor 15 procent uit *homegrown* academici bestaat. Dus hoewel Wageningers minder vaak dan andere afgestudeerden in hun universiteitsstad blijven wonen, drukken ze wel een bovengemiddeld groot stempel op de stad.

Het is wat Louise Fresco – zelf *serial* terugkeerder – het optische effect noemt. 'Alumni vallen erg op vanwege de kleine omvang van de stad.' Waar nog bijkomt, aldus Rien Bor, dat alumni zich graag tegen van alles aan bemoeien. 'De mensen die hier komen studeren, hebben vaak hart voor de wereld en bekommeren zich om hun omgeving. Ze zijn bewust en actief.' Geboren en getogen Wageningse Willem Straatman, oud-gemeenteambtenaar en columnist bij huis-aan-huisblad *De Stad Wageningen*, ziet dat ook. 'Alumni hebben vaak een visie op het leven en voegen iets toe. Ze zitten in besturen en commissies en zorgen voor een goede doorbloeding van de politiek.' Al zit er ook een keerzijde aan al die betrokkenheid, weet Bor: 'Je kunt in Wageningen geen paaltje verzetten of er schrijft wel iemand een brief.'

NESTWARMTE

Wat maakt dit stadje aan de Rijn aantrekkelijk als woonplaats voor een deel van de alumni? Uiteraard speelt Wageningen UR als grote werkgever en magneet voor meer werkgelegenheid een centrale rol. Bijna 1400 Wageningse alumni hebben bij alumnivereniging KLV opgegeven dat ze werken aan Wageningen UR en een onbekend aantal werkt bij het groeiend aantal kennisintensieve bedrijven dat zich in deze regio heeft gevestigd. Maar werk kan niet de aanwezigheid verklaren van alle circa 5700 alumni die volgens het KLV-bestand in Wageningen wonen. Hordes Wageningse 'plakkers' reizen uren per dag naar hun werk. Waarom vinden ze dat de moeite waard?

Een pull factor die vrijwel iedereen noemt, is de maat van de stad. 'Wageningen heeft nestwarmte', zegt Straatman daarover. Het is klein genoeg om je gekend en betrokken te voelen, groot genoeg om hinderlijke sociale controle te voorkomen en heeft alles te bieden wat je nodig hebt. Fresco meent daarnaast dat er zoiets bestaat als een Wageningse cultuur. 'Het feit dat Wageningen een gespecialiseerde universiteit is, geeft identificatie: "wij zijn Wageningers". Het is een aantrekkelijke gemeenschap om deel van uit te maken, met een eigen cultuur: een mooie mix van pragmatisme, idealisme en goed zijn in je vak. Schouders eronder en ergens in geloven.'

EEUWIG JONG

De diversiteit van de bevolking is nog een pluspunt. 'Ik geloof dat we honderd nationaliteiten hebben op 37 duizend inwoners', zegt Fresco. 'Dat gevoel van welkom raakt iedereen.' Straatman: 'Je woont tussen mensen van allerlei culturen in een relaxte, veilige ambiance, met weinig racisme.' Bor voegt hier nog aan toe dat de nieuwe generatie studenten die jaarlijks binnenstroomt, frisheid en levendigheid met zich meebrengt. 'Deze stad blijft eeuwig jong.'

Verder kunnen de al aanwezige alumni en andere hoogopgeleiden in Wageningen met hun doorgaans goedgevulde portemonnee aantrekkelijke voorzieningen in de lucht houden, zoals een bibliotheek, bioscoop en schouwburg, zegt Han ter Maat, zelf terugkeerder en wethouder van onder meer Ruimte en Binnenstad.

Het laatste geheime wapen van Wageningen is haar ligging. 'Waar anders vind je binnen een straal van 5 kilometer zo'n diversiteit aan landschappen?' zegt Ter Maat. 'Uiterwaarden, berg, polder, bos, heide, Betuwe.' Volop ruimte voor de veelal natuurminnende alumni om te wandelen, fietsen, rennen en de hond of de kinderen uit te laten. Maar daar zit volgens Ter Maat ook meteen de zorg van de gemeente: er kunnen niet veel mensen meer bij zonder dat de open ruimtes die zo bepalend zijn voor de kwaliteit van leven, in het geding komen. Dus: 'Dit is een geweldige stad, maar zeg het niet tegen te veel mensen...'

FREEK AALBERS

BODEM, WATER EN ATMOSFEER 2001-2005

PROJECTLEIDER BIJ WARECO INGENIEURS IN DEVENTER

'Wageningen is niet te groot, maar ook niet te klein. Het heeft goede faciliteiten, zoals een theater, bioscoop, zwembad en bibliotheek. Daarnaast zijn er mooie landschappen en natuurgebieden in de buurt, zoals de Eng, de Wageningse Berg, de uiterwaarden en de Blauwe Kamer. We hebben weleens overwogen om naar Deventer te verhuizen, maar we houden toch te veel van Wageningen om afscheid te nemen.'

ARTEN WALS

MILIEUHYGIËNE 1982-1987

HOGLERAAR SOCIAAL LEREN & DUURZAME ONTWIKKELING, WAGENINGEN UNIVERSITEIT

'Na mijn afstuderen ging ik in de Verenigde Staten samenwonen met mijn Amerikaanse vriendin. Ik promoveerde aan de Universiteit van Michigan en daarna kon ik daar of in Wageningen aan de slag. Mijn vriendin zei: "Jij hebt bijna 5 jaar in Amerika gewoond, nu wil ik weleens vijf jaar in Nederland wonen". Die 5 jaar zijn er al bijna 25 geworden. Hier zit een mondiale universiteit met mensen uit de hele wereld. En hoewel het geen wereldstad is, is alles er wel.'

BAS BREMAN EN ANNE VAN DOORN

RURALE ONTWIKKELINGSSOCIOLOGIE 1993-1998

EN BIOLOGIE 1995-2002

BEIDE WERKZAAM BIJ ALTERRA ALS PROJECTLEIDER

'Toen we afgestudeerd waren, kreeg Anne een PhD-positie in Portugal. Na vier jaar daar kwam er een kantelpunt: of blijven en wortelen, of teruggaan. Samen besloten we tot het laatste. We wilden onze kinderen laten opgroeien in Nederland en hechten veel waarde aan een sociaal netwerk. Wageningen kenden we. Je voelt je deel van de gemeenschap en we hebben inhoudelijk uitdagend werk op fietsafstand. Met kinderen leer je ook een hele andere kant van de stad kennen, via hun school en sportclubs, en na een tijdje gaan oude en nieuwe vrienden zich mengen. Het is een leuke brij van mensen.'

SIMON VINK

BIOLOGIE 1974

WOORDVOERDER VAN DE RAAD VAN BESTUUR
VAN DE WAGENINGEN UNIVERSITEIT

'In Wageningen is het niet bijzonder als je zegt: "ik zit volgende week in Burundi". Ook werken en studeren hier veel mensen uit andere landen. Dat internationale karakter maakt de stad aantrekkelijk. Verder is het de kracht van Wageningen dat iedereen hier bezig is met voeding, voedselzekerheid en leefomgeving. Wageningen UR is een prachtige organisatie in een belangrijk werkveld. Daar lever ik graag mijn bijdrage aan. Wageningen mist wel een bruisend stadsleven. Af en toe even teruggaan naar Rotterdam, waar ik vandaan kom, is een must voor mij.'

GERALDINE SINNEMA

SOCIOLOGIE 1985-1992

ZELFSTANDIG LOOPBAANCOACH EN TRAINER

'De stad heeft zo'n bijzondere populatie dat er voor mij genoeg interessante dingen gebeuren. Film, theater, cursussen, lezingen, grappige initiatieven. De aanwezigheid van alumni heeft een vormend effect op de stad. Neem het initiatief van ecoloog Patrick Jansen en de stichting Mooi Wageningen om nieuwe natuur te ontwikkelen in het Binnenveld. Dat is zo typisch van hier. Er is veel kennis aanwezig en die wordt ook lokaal toegepast, want Wageningers zijn vrij praktisch.'

LINDA ADMIRAAL

TROPISCH LANDGEBRUIK 1995-2002

ZELFSTANDIG PERSONAL TRAINER

'Na mijn studie wilde ik weg, want ik vond Wageningen veel te klein. Ik ben in de Verenigde Staten geweest, de Dominicaanse Republiek, Ghana, Brazilië en Gambia. Toen kreeg ik twee banen tegelijk aangeboden: één in Rome en één aan Wageningen Universiteit.

Tegen al mijn intenties in koos ik voor Wageningen; ik had hier net mijn grote liefde ontmoet. Weer vier jaar later heb ik van mijn grote hobby – sport – mijn werk gemaakt. Wageningen is de perfecte plek daarvoor, want als personal trainer ben ik altijd buiten bezig in de natuur.'

JACOBIJN VAN ETEN EN HUGO HOOFWIJK

BEIDE TROPISCHE CULTUURTECHNIEK 1987-1993

PROJECTMANAGER BIJ HET CTGB IN EDE EN ZELFSTANDIG ADVISEUR
PARTICIPATIE IN WAGENINGEN

'Na onze studie zaten we tien jaar in de tropen. Eenmaal weer in Nederland gingen we een jaar lang van hot naar her voor we besloten om in Wageningen te gaan wonen. We hadden er samen historie. Ook is Wageningen ideaal om onze kinderen op te laten groeien. Omdat we in de tropen zaten, is het internationale karakter voor ons waardevol. In de Albert Heijn kun je Portugees en Swahili horen. Dat geeft een leuke schwing aan de stad.'

ELMAR THEUNE

MILIEUHYGIËNE 1974-1982

BELEIDSMEDEWERKER MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN, DEN HAAG

'Ik ga niet meer weg. Ik voelde me hier vanaf het begin thuis. Ik hield en houd van de open, bruisende en intellectuele sfeer in de stad. Wat ik altijd bijzonder vind en waarin Wageningen afwijkt van andere studentensteden, is dat mensen vanuit verschillende studierichtingen, met verschillende ambities en van verschillende politieke kleur plezierig met elkaar omgaan. Dat heeft met de breedte van de universiteit te maken, met de manier waarop het onderwijs is vormgegeven en met de mensen die voor Wageningen kiezen.'

HAN TER MAAT

MILIEUHYGIËNE 1970-1978

WETHOUDER RUIMTE, VERKEER, BINNENSTAD EN SPORT IN WAGENINGEN

'Wageningen is een kippenhok, maar wel een waarin je vrijelijk kunt rondlopen. Het is gemakkelijk om contact te maken met mensen die voor dezelfde dingen warmlopen als jij, zoals in mijn geval muziek. Op zondagmiddag kan ik samen met anderen blues spelen in Loburg. Maar als ik er eens een keer niet ben, is het ook goed. Dat is het warme gevoel van Wageningen: er kan veel, maar het moet niet.'

WAGENINGEN

GALA

Maskers, ruisende japonnen, smokings, stildansles en dansvloerromantiek. Het Wageningse studentengala 2016 had het allemaal. Het feest, georganiseerd door negen studieverenigingen, werd twee weken van tevoren noodgedwongen verplaatst van De Reehorst in Ede naar Bollee in Rhenen, maar dat stond de feestvreugde niet in de weg. LdK / foto's Guy Ackermans

Bekijk de hele fotoserie
op resource-online.nl

HET DIER EN DE DOOD

Elke dag worden in ons land duizenden dieren gedood. Het lijkt iets vanzelfsprekends. Maar dat is het niet, zegt hoogleraar Dier en samenleving Elsbeth Stassen. Dieren doden roept altijd vragen op. Vragen die moeilijk te beantwoorden zijn. Een nieuw boek helpt een handje.

tekst Roelof Kleis foto Dick Middendorp

Samen met haar Utrechtse collega Franck Meijboom stelde Stassen een boek samen over de morele aspecten van het doden van dieren. *The end of animal life: a start for ethical debate* heet het boek dat binnenkort verschijnt. Het gaat over de verscheidenheid aan inzichten die mensen hebben over dieren, dierenwelzijn en het doden van dieren. *Resource* sprak met Stassen.

In de inleiding van het boek zegt u dat er geen standaardvisie is op de morele status van dieren. Wat bedoelt u daarmee?

‘Mensen kijken heel verschillend naar dieren. De meeste mensen vinden dat de mens boven het dier staat, omdat wij zelfbewustzijn hebben en dieren niet. Maar er is ook een vrij grote groep die vindt dat dieren – in ieder geval de gewervelde – gelijkwaardig zijn aan mensen, omdat ze pijn en plezier kunnen ervaren en onderdeel uitmaken van ons ecosysteem. Bovendien zijn er ook dieren die een bepaalde mate van zelfbewustzijn hebben. Het is niet zwart-wit; mensen hebben vaak niet één beeld van dieren. Daar komt bij dat de samenleving dynamisch is. De positie van het dier verschuift voortdurend. De status van het dier is de laatste veertig jaar enorm veranderd. Het gezelschapsdier werd veel belangrijker. Het productiedier werd in toeneemende mate ook hobbydier. En daar hebben mensen een heel andere band mee. Het denken van mensen over dieren is daardoor veranderd.’

U zegt dat dieren onderdeel zijn van onze morele gemeenschap. Wat betekent dat?

‘We hebben in Nederland een algemeen gevoelde morele manier van denken over hoe je moet omgaan met dieren. Bij wet is afgesproken dat het ertoe doet hoe we met onze dieren omgaan. Het dier is er niet alleen maar ten nut van de mens. Het dier heeft een eigen waarde, een intrinsieke

waarde die los staat van de waarde die het voor de mens heeft.’

Bij die intrinsieke waarde hoort ook levensduur. Toch leven productiedieren maar erg kort. Is dat een moreel probleem?

‘Ja. Levensduur wordt in dit boek als een moreel relevant onderdeel van dierenwelzijn beschreven. Het is belangrijk dat we erkennen dat dierenwelzijn meer is dan gezondheid en het biologisch functioneren. Voor dierenwelzijn is ook het natuurlijk gedrag van het dier belangrijk, het soortspecifieke gedrag en hoe het dier zijn leven ervaart. Dat bredere concept omsluit ook de levensduur. Dieren kunnen potentieel veel langer leven dan hun productieleeftijd.’

‘De levensduur van onze productiedieren kan en mag best langer’

Wat betekent dat voor de vee-industrie?

‘Als je alle argumenten op een rij zet, kom je tot de conclusie dat in het huidige tijdsbestek, in onze huidige visie op wat dieren zijn, wat ze voor ons betekenen en hoe we ermee om moeten gaan, levensduur ertoe doet. Dat levensduur een relevant moreel argument is. Levensduur zal een steeds belangrijker rol spelen in de afwegingen bij een veehouderijsysteem.’

Valt een langere levensduur wel te rijmen met intensieve veehouderij?

‘De levensduur van onze productiedieren kan en mag best langer. Maar dan moet de sector wel andere keuzes maken. Je ziet dat de melkveehouderij reageert op die discussie. Bij de selectie van stieren is in de selectiecriteria levensduur al een aantal jaren meegenomen. Met dit boek beogen we dat

mensen gaan nadenken over het doden van dieren. Er wordt in ons land heel utilistisch geredeneerd over productiedieren. Er staan heel veel jonge dieren te wachten, dus worden oudere dieren afgevoerd. Maar je kunt misschien ook je fokbeleid anders inrichten. Als levensduur een integraal onderdeel van dierenwelzijn is, verwacht en hoop ik dat er meer ingezet gaat worden op preventieve maatregelen om ziektes en gebreken te voorkomen.'

Wat betekent het begrip levensduur voor gezelschapsdieren?

'Dat is een heel interessant onderwerp. De Wet dieren beschrijft door wie en hoe landbouwhuisdieren mogen worden gedood. De wet zegt veel minder over gezelschapsdieren. Gek genoeg mag de houder van een gezelschapsdier in de meeste gevallen zijn eigen dier doden. Dat staat niet expliciet in de wet, maar wel impliciet. Mits het doden uiteraard zo snel mogelijk, zo pijnloos mogelijk en zoveel mogelijk zonder stress gebeurt. Gezelschapsdieren onttrekken zich voor een belangrijk deel aan het zicht.'

Laten wij onze huisdieren juist niet te lang leven?

'Ze leven soms te lang en soms te kort. Ernstig zieke gezelschapsdieren, waar de eigenaren zo'n emotionele band mee hebben dat ze er geen afscheid van kunnen nemen, leven vaak te lang. Daar staat tegenover dat veel gezelschapsdieren vroegtijdig worden gedood. Denk aan honden

of katten die overlast veroorzaken, ongewenst gedrag vertonen of niet meer aan het ideaalbeeld voldoen. Stel je de volgende casus voor. Iemand in de bijstand heeft een labrador van anderhalf jaar oud met een gebroken poot. Behandeling door de dierenarts kost 250 euro. De eigenaar kan dat niet betalen. Mag de hond worden gedood? Tot onze verbazing zei de helft van het proefpanel dat dat mocht. Waarom is dit moreel wel te verdedigen en is het een probleem als een veehouder die zijn brood moet verdienen een dier ruimte? Over dit soort morele dilemma's en de onderliggende morele overwegingen en theorieën gaat ons boek. **R**

THE END OF ANIMAL LIFE

Het boek *The end of animal life: a start for ethical debate* is een uitgave van Wageningen Academic Publishers. De papieren versie van het boek verschijnt deze maand, het e-boek is al beschikbaar. Aan het boek werkte een groot aantal schrijvers mee uit binnen- en buitenland. Vanuit Wageningen Universiteit waren dat naast hoogleraar Elsbeth Stassen (samensteller) persoonlijk hoogleraar Bart Gremmen en universitair docent Bernice Bovenkerk. Ook twee voormalige promovendi van Stassen, Nina Cohen en Mariëlle Bruijnis, droegen elk een hoofdstuk bij.

Koraal redden met een tandenborstel

Koraalriffen hebben veel te lijden. Ongerept rif wordt steeds zeldzamer. Is daar wat aan te doen? Kun je koraal herstellen? Ja, dat kan. Wageningse studenten en wetenschappers pionieren voor de kust van Kenia.

tekst Roelof Kleis foto's Ewout Knoester

De koraalriffen voor de kust van het Keniaanse vissersdorpje Shimoni, net boven Tanzania, zijn prachtig. De plaatselijke duikschool Pilli Pipa verdient er een goede boterham aan. Toch stuit je onder water soms zomaar op kapotte stukken rif. Puinveldjes. Alsof er een bom is ontploft.

En dat is precies wat er is gebeurd, legt Ronald Osinga uit, koraalexpert van de nieuwe leerstoelgroep Marine Animal Ecology (zie kader). 'Die plekken ontstaan doordat vissers vissen met dynamiet en nitraatbommen, een bekende methode in de tropen. Het is absoluut verboden, maar de controle is matig. Daarnaast maken ook ankers van boten veel stuk.'

Die schade is te herstellen. Wageningen wetenschappers en studenten zetten momenteel een herstelprogramma op poten. REEFolution heet de kersverse stichting die dit herstelwerk handen en voeten wil geven. Te beginnen dus voor de kust van Shimoni.

REEFolution is een initiatief van de Oosterbeekse rozenkweker Eric Stokman. Hij kweekte zijn rozen tot voor kort in Kenia en duikt regelmatig bij Pilli Pipa, dat gerund wordt door een Nederlander. Stokman is lid van de Heiduikers in Ede, de club waar ook Tinka Murk duikt, kersvers leerstoelhouder van Marine Animal Ecology. Daarmee zijn de puzzelstukjes gelegd.

DROOMSTAGE

REEFolution wil samen met de lokale bevolking werken aan herstel en bescherming van het koraalrif. Dat is goed voor het rif, goed voor de vissers, goed voor het toerisme en dus voor de duikschool die nauw bij het project is betrokken. Wageningen UR levert en ontwikkelt de wetenschappelijke kennis en kunde om een en ander te realiseren. REEFolution moet niet minder dan een omwenteling teweegbrengen, licht Osinga de naam toe. 'Op deze plek in Oost-Afrika wordt aan rifherstel en -beheer nog vrijwel niets gedaan. Samen met de bevolking willen we hier draagvlak voor creëren.'

Als wegbereiders stuurden Osinga en Murk twee studenten op pad, die net terug zijn van vier maanden pionieren. 'Een droomstage', zegt masterstudent Michelle Marijt. Samen met Ewout Knoester kreeg ze de opdracht de boel te verkennen en de mogelijkheden voor koraalkweek in kaart te brengen. Concreet: constructies ontwerpen waarop je koraal kunt laten groeien. Marijt: 'Een criterium was dat we materialen zouden gebruiken die lokaal verkrijgbaar en goedkoop zijn. Staal draad, pvc-buis, nylon touw, cement.'

Drie van die constructies zijn uitgetest. Een zwevende 'kerstboom' van pvc, een tafel en een zwevend plateau. Kosten per object: 15 tot 85 euro. Wie zegt dat wetenschap duur moet zijn?

Voorlopig lijkt de kerstboom als beste uit de bus te komen. De boom van pvc-buis hangt recht op in het water, naar boven getrokken door een boei en aan de bodem verankerd met een emmer beton. Stukjes koraal hangen als kerstballen aan de takken. Door het anker varieert de lichtval met het tij. Licht is essentieel voor koraal. Bij het plateau zweeft het koraal op constante afstand tot de oppervlakte en bij de tafel hangt het vlak boven de bodem.

TANDENBORSTEL

Omdat het schoonmaken van de constructies essentieel is voor de kweek, verdwenen Marijt en Knoester per testlocatie eens per week voor anderhalf uur onder water, gewapend met een tandenborstel. 'Ik had nog maar weinig duikervaring toen ik naar Kenia ging. Nu heb ik 130 duiken van gemiddeld anderhalf uur gemaakt.' En hoezo is schoonmaken saai? 'Er gebeurt altijd wel iets', vertelt Marijt enthousiast. 'Komt er opeens een school vissen voorbij zwemmen. Of zo'n enorme *batfish*.' Ze spreidt haar armen. 'Daar kan ik echt van genieten.' Tussen de schoonmaakbeurten door werd een meetprogramma doorlopen om de groei, de gezondheid en de begrazing door vissen in kaart te brengen.

De kweekconstructies zijn de kraamkamers van het project. Het uiteindelijk uitzetten van het koraal is de tweede fase, legt Osinga uit. 'Daar moeten we nog aan beginnen. Daarvoor hebben we onder andere een flessenrif bedacht, een blok beton met daarin gegoten zestien lege wijnflessen uit het restaurant van de duikschool. In de flessenhalzen stoppen we stukjes gekweekt koraal, dat na verloop van tijd het glas en beton overgroeit. Over een jaar of tien zie je er niks meer van.'

Glas en beton? 'Het zijn inerte materialen, dus je vervuult het milieu er niet mee', verdedigt Osinga die aanpak. 'Maar je hebt gelijk, het zijn geen natuurlijke substraten en in feite is het een lapmiddel. Maar als wij netjes met onze oceanen omgaan, was dit niet nodig geweest. Deze aanpak wordt wereldwijd toegepast, maar we willen uiteindelijk wel naar natuurlijke materialen toe.'

VLUCHTHEUVEL

REEFolution is meer dan natuurbouw alleen. Als wetenschapper wil Osinga begrijpen wat er nodig is voor de ontwikkeling van een volwaardig rif. 'Dat heeft ook een sterke relatie met wat ik op het lab in Wageningen doe. De primaire interesse is: wanneer groeit een rif en wanneer niet? We willen weten wat de rol van vissen is in die ontwikkeling. Vissen zijn essentieel voor het onderhoud van een koraal. Met kooiexperimenten, waarbij je bepaalde vissen buitensluit, gaan we daar dit voorjaar onderzoek naar doen.'

De nieuwe aanwas van koraal is een ander onderzoeksthema. Een rif is pas echt gezond als er spontaan via seksuele voortplanting nakomelingen ontstaan. Ik wil weten of en wanneer er nieuwe larven komen.'

Maar Osinga denkt ook verder dan het opknappen van kapotte riffen. 'Mijn grote droom is een klimaatbestendig rif te maken', verklapt hij. 'Een refugium voor koralen. Een groot drijvend rif in de oceaan, dat verankerd is aan de bodem. Zo'n rif op ongeveer vijftien meter diepte, in een goed gemengde waterlaag, moet de temperatuurschokken ten gevolge van klimaatverandering ondervangen.' Een rif als vluchthaven voor bedreigd koraal. Als een soort ark van Noach. 'Afhankelijk van de soort en omstandigheden doet koraal er 10 tot 20 jaar over om van niks naar een volgroeid rif te komen', doceert Osinga. 'Dat hoop ik dus nog mee te maken.'

Meer weten over REEFolution?

Lees de eerdere berichten en bekijk de video op resource-online.nl.

ECO-ONTWERP

Marine Animal Ecology is de nieuwe leerstoelgroep waar hoogleraar Tinka Murk afgelopen najaar voortvarend mee van start ging. De groep telt naast Murk twee stafleden en zes promovendi. 'Wij willen mariene ecosystemen doorgronden en begrijpen hoe die zich aanpassen aan verandering', vat ze de kern van het onderzoek samen. 'En vanuit dat begrip willen we zorgen voor een meer eco-geïnspireerd ontwerp. De natuur gebruiken mag, maar doe het dan wel slim, zodat het ecosysteem er liefst zelfs op vooruitgaat.' Murk is voorzitter van REEFolution. De leerstoelgroep is ondergebracht in Zodiac.

PAS OP! TAALBARRIÈRE

Wageningen University trekt studenten vanuit de hele wereld en probeert die overal in het Engels aan te spreken. Lukt dat in de praktijk ook? In officiële uitingen wel, zeggen internationale studenten, maar daarbuiten struikelen ze nog vaak over Nederlands.

tekst Lucas du Pré en Rob Ramaker

Aysha Mareta Karlina

Masterstudent Food Technology uit Indonesië

‘Op het lab werk ik samen met mijn supervisor en een labmedewerker. Zij zijn beide Nederlandstalig. Ik praat Engels met ze, maar als het niet over het werk gaat, praten zij samen Nederlands. Ook tijdens colleges is de voertaal altijd Engels, maar in pauzes praten studenten onderling Nederlands. Het is jammer dat ik dat niet kan volgen. Op de universiteit zelf is het goed geregeld. Lessen zijn altijd in het Engels. Ik weet van andere studenten die in Frankrijk studeren dat het daar anders is. Als enkel een klein deel van de studenten in de les Engelstalig is, dan gaat de docent over in het Frans. **Buiten de universiteit is het lastiger. Huursubsidie aanvragen kan alleen in het Nederlands.** Internationale studenten praten met elkaar vaak Engels. Dit maakt een discussie lastig omdat het niveau soms niet hoog genoeg is om jezelf uit te drukken of om ideeën uit te wisselen.’

Almat Kabykenov

Masterstudent Environmental Sciences uit Kazachstan

‘Formeel praat iedereen op de universiteit zowel Engels als Nederlands. E-mails en andere officiële documenten zijn altijd in twee talen. Dit geldt ook voor colleges en andere formele gelegenheden. **Informeel teksten zijn vaak alleen Nederlands. Neem de Facebookgroep Wageningen Student Plaza.** Hier zitten veel internationale studenten bij, maar toch staan er vaak Nederlandse berichten op. Het is voor mij geen probleem. Ik ben in Nederland en ben me ervan bewust dat de voertaal hier Nederlands is. Toch kan het

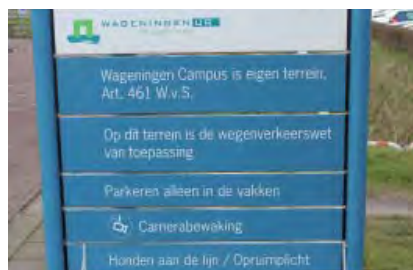
vervelend zijn. Als ik op mijn flat in Dijkgraaf met mijn ganggenoten eet, ben ik de enige niet-Nederlandstalige. De voertaal is toch vaak Nederlands, ook al begint het gesprek in het Engels. Bij In'to Languages probeerde ik in mijn eerste jaar Nederlands te leren. Vaak als ik mensen aansprak in het Nederlands, schakelden zij over op het Engels. Toen ben ik ermee gestopt.’

Anne Walther

Studentenraadslid voor Sustainability en Internationalization (S&I), uit Duitsland

‘Laatst waren we met de studentenraad uitgenodigd bij de officiële opening van Campus Plaza. De speech was in het Nederlands. Er zitten twee Chinese studenten in de raad. Zij verstonden er geen woord van. Ook bij de Resource is alles online standaard eerst in het Nederlands. Twee dagen later komt pas de vertaling. Soms is eerst Engels logischer. Zoals bij het artikel ‘Zwemles voor internationale studenten’ van 25 januari 2016. Groepswork op de universiteit kan een probleem zijn. Dit hangt af van het niveau van het Engels. Studenten testen dat in hun land van herkomst en daarom is het ingewikkeld om het Engels van alle studenten op hetzelfde niveau te krijgen. PhD-studenten begeleiden soms masterstudenten bij hun scriptie. Als ze beide uit verschillende delen van de wereld komen, is communicatie lastig. Het gaat vaak om onderwerpen waarbij Engels van een hoog niveau vereist is. **Mij stoort het als Duitse student persoonlijk dat jaar één van de bachelor in het Nederlands is en de boeken Engelstalig zijn.** Het kost veel tijd om alles te vertalen. Bij het vak Mens- en dierkunde moest ik alle onderdelen van het dierlijk lichaam zowel in het Nederlands als in het Engels kennen.’

Loes de Heus

Uitwisselingscoördinator van Levenswetenschappen en Erasmus-administrateur, uit Nederland

‘Als coördinator komen studenten met problemen naar je toe. Eigenlijk is er nooit iemand geweest met een klacht over taal. Het Engels is goed op de universiteit. Dat moet wel, want er studeren hier mensen uit meer dan honderd verschillende landen. **Vroeger kwamen docenten wel bij ons met klachten over het niveau van het Engels van uitwisselingsstudenten. De laatste jaren komt dit niet meer voor.** Inkomende studenten moeten thuis een taaltoets afleggen. Eenmaal toegelaten hier, doen ze ook een toets bij In'to Languages. Mocht het niveau te laag zijn, dan adviseren wij een extra cursus te volgen. Zelf doen we alles natuurlijk in het Engels. Neem de terugkomborrel voor studenten uit Wageningen. De uitnodiging hiervoor was in het Engels, ook al was bijna iedereen Nederlandstalig.’

Kelly Nichols

PhD-student bij Diervoeding uit Canada

‘Over het algemeen doet de universiteit het behoorlijk goed. **Wat me wel verraste, is dat de correspondentie van de Dier Experimenten Commissie en de Centrale Commissie Dierproeven in het Nederlands is.** De formulieren zijn weliswaar Engels, maar ze stellen vragen in het Nederlands. Dan moet je je begeleider vragen deze te vertalen en zij zijn natuurlijk altijd druk. Het lijkt me niet teveel gevraagd om dit ook in het Engels te vertalen. Verder meng ik graag met Nederlandse studenten en ik voel me persoonlijk bezwaard als tien mensen aan tafel Engels moeten praten omdat ik erbij zit. Ze switchen heel makkelijk en zeggen dat het niet uitmaakt, maar toch voelt dat vervelend. Zelf probeer ik bewust geen zinnen af te maken voor mensen die even niet op een Engels woord kunnen komen. Verder lijkt Wageningen goed ingesteld op internationale studenten. In Arnhem of Nijmegen hebben bijvoorbeeld sommige restaurants uitsluitend Nederlands-talige menu's.’

De ideale mentor

BSC-MENTOR: ONVERMOEIBAAR & PRAATGRAAG

Als mentor van de eerstejaarsbachelors heb jij een dijk van een uithoudingsvermogen. Je wilt je 'kindjes' zoveel mogelijk van het studentenleven laten zien, dus je fietst van hot naar her. Desnoods tot zes uur 's ochtends. De eerstejaars zijn vaak een beetje bleu, dus jij stelt ze

op hun gemak en neemt de leiding. *Small talk* is aan jou wel besteed en je hebt genoeg anekdotes paraat om het ijs te breken. Zieltjes winnen voor je eigen vereniging doe je niet. Je bent wel superenthousiast – of weet het goed te faken.

MSC-MENTOR REGULIER:

Masterstudenten zijn ervaren en weten vaak precies wat ze willen. Als MSc-mentor ben jij dan ook geen leider maar een gids. Jij weet waar de leukste feesten en activiteiten zijn. Je staat open voor andere culturen en gaat soepel om met verschillen. Je maakt afspraken,

De zoektocht naar mentoren voor de Annual Introduction Days (AID) gaat weer van start. Wil jij in augustus kersverse master- of bachelorstudenten wegwijs maken in de stad? Check welk profiel bij je past!

tekst Linda van der Nat illustratie Pascal Tieman

Interesse gewekt?

Vanaf 2 maart zijn de inschrijvingen geopend. Voor meer informatie: www.aidwageningen.nl.

RELAXED & INTERNATIONAAL

maar blijf relaxed als het anders loopt. Het MSc-programma is minder intensief dan het BSc-programma, maar als je 'kindjes' het willen, blijf jij tot diep in de nacht met ze op de dansvloer staan. En breng je ze daarna achterop de fiets naar huis, omdat ze nog niet kunnen fietsen.

MSC-MENTOR LIGHT: GEDULDIG & ERVAREN

De masterstudenten die voor het *MSc light* program kiezen, gaan voor de inhoud. Jij bent de geduldige, charmante gangmaker die leuke dingen met hen gaat ondernemen, maar ook benadrukt dat meedoen niet móet. Je bent een vraagbaak: je weet hoe ze zich

moeten inschrijven bij de gemeente en een bankrekening kunnen openen. Maar je kent ook dat zonnige terras waar altijd plek is. Je bent niet gevoelig van aard; als de een na de ander afhaakt vanwege andere verplichtingen, voel jij je niet gepasseerd.

ADRENALINE

Hardlopen vertraagt de ontwikkeling van kanker. Dat blijkt uit Deens onderzoek aan de Universiteit van Kopenhagen. De stoot adrenaline die vrijkomt tijdens een intensief stukje lopen, laat tumoren bij muizen tot de helft verschrompelen. De adrenaline doet speciale

immuuncellen, de zogeheten *natural killers*, beter hun weg vinden naar de kankercellen. Conclusie? Sporten is goed voor muizen!

HADES

Microbiologen van de Universiteit van Uppsala hebben een nieuwe groep *archaea* ontdekt. De microben leven onder meer diep onder de grond van Yellowstone National Park in de VS. De organismen overleven zonder licht en zuurstof. Dat kun je flikken ze door koolmonoxide te verbranden. Daarmee zijn het onze tegenvoeters: wij mensen kunnen niet zo goed tegen koolmonoxide. De ontdekte 'beestjes' zijn toepasselijk *Hadesarchaea* gedoopt, naar de Griekse god van de onderwereld.

NAAR BED

Noorse wetenschappers hebben een sterk verband gevonden tussen schoolprestaties en slaap. Leerlingen van 16 tot en met 19 jaar die tussen 10 en 11 uur naar bed gaan, halen gemiddeld de hoogste cijfers. Later naar bed gaan, levert lagere cijfers op. Maar vroeger naar bed gaan ook! Hetzelfde geldt voor langer in bed liggen in de weekeinden. Kortom, rust en regelmaat scoort. Het goede nieuws: de effecten zijn gering, een paar tiende punt.

MUIZENISSEN

Mannetjesmuizen kijken liever vechtfilms dan porno, blijkt uit Japans onderzoek van Azabu University. De onderzoekers lieten muizen de keuze om op smartphones filmpjes te kijken van drie soorten sociaal gedrag: copuleren, vechten of snuffelen. De muizen verkozen vechtfilmpjes boven seks en snuffelen. Als verzachtende omstandigheid moet worden opgemerkt dat de muizen maagd waren. Ze wisten niet beter.

Volleyballen met vluchtelingen

FOTO: GUY ACKERMANS

De spelers van studentenvolleybalvereniging WaHo speelden afgelopen maandag eens niet tegen Agillitas of Switch '87. De middag stond in het teken van volleyballen met en tegen de asielzoekers van het azc in Wageningen-Hoog.

De middag was een initiatief van Jaap Löwenthal en Peter Kalverla, spelers uit Heren 1, die de vluchtelingen graag een leuke middag wilden bezorgen. 'Je weet dat er vluchtelingen in Wageningen zitten, maar als student kom je ze niet tegen', vertelt Jaap. 'In de media hoor je veel negatieve verhalen, wij wilden juist iets positiefs doen.' WaHo heeft de intentie om vaker een dergelijke middag te organiseren.

De Wageningse volleyballers zijn niet de enige die zich inzetten voor vluchtelingen in Wageningen. Student International development studies Douwe de Vries is ook bezig om sport een vaste plek te geven in het leven van de asielzoekers aan de Keijzenbergseweg. Als vrijwilliger is Douwe daar al regelmatig te vinden. 'De mensen daar komen net aan in Nederland, zijn getraumatiseerd door oorlog en hebben een lange reis achter de

rug', vertelt Douwe. Een potje voetballen of wat pingpongen op de locatie brengt ontspanning, merkte hij. 'Maar ik wilde graag iets meer doen. Sport is de perfecte uitlaatklep.' Bovendien denkt hij dat het een laagdrempelige manier is voor studenten en vluchtelingen om elkaar te leren kennen.

Zijn oproep op Facebook lokte veertig reacties uit. 'Mensen komen met heel leuke ideeën, variërend van zumba-les tot grappige Nieuw-Zeelandse spelletjes.' Binnenkort organiseert Douwe een bijeenkomst om alle ideeën op een rijtje te zetten en een concreet plan te maken. **Ⓡ LvdN**

Reptielencollege

De belangstelling voor het reptielencollege van Sterrin Smalbrugge op woensdagavond 17 februari in Orion was groot. De student Bos en natuurbeheer gaf vorig jaar al eens een uitverkocht slangencollege. Deze keer had ze naast slangen ook andere reptielen meegenomen, zoals de stevige alligatorschildpad (foto) die door Sterrins vriend Romilly van den Bergh op een tafel werd getild. Docent Experimentele zoölogie Arie Terlouw legde uit welke spieren in de kop van de schildpad de kaken aansturen. **Ⓡ KG**

FOTO: GUY ACKERMANS

AFLEVERING 66 - MORTIERSTRAAT 14B <<

Tekst
Rob
Ramaker

Wat voorafging: Vera heeft een relatie met Robby wanneer oude vlam Ruben zich weer meldt. Doordat ze niet kan kiezen, ontstaan pijnlijke situaties

Achterbaks

Gedesoriënteerd liet Vera zich meevoe- ren door de mensenstroom in winkel- centrum Hoog Catharijne. Buiten miezerde het. Bovendien bleek ze de route niet goed te hebben onthouden, zodat ze onmiddel- lijk verdwaalde. Haar telefoon bracht geen redding; Google Maps liep altijd vast. Terwijl Vera rondwaalde, bonkte het hart in haar keel. Ze had met Ruben afgesproken dat dit hun eerste echte date zou zijn. In Utrecht, want ze wilde Robby of zijn vrienden niet tegen het lijf lopen. 'Een dagje shoppen met mijn moeder', had ze tegen de anderen gezegd.

Wat een achterbaks gedoe, dacht ze. Dat ik ooit nog zo zou rondsluipen en liegen. En dit was slechts het laatste van alle onaangename dingen die ze deze maand over zichzelf ontdekte.

Na een minuut of tien moest ze toegeven compleet te zijn verdwaald. Ze vroeg de weg aan een bejaard vrouwtje en bleek aan de verkeerde kant van het centrum te zitten.

Haastig draaide ze zich om.

Terwijl ze voort beende, overspoelden de twijfels haar weer. Nu ze Robby een tijd kende, raadde ze vaak zijn gedachten en vulden ze elkaar moeiteloos aan. Hij was lief, maar niet echt attent of verrassend. En dus werd hun relatie voorspel- baar en hingen ze geregeld verveeld op de bank. Ondertus- sen stak Vera een brug over en dook weg voor een zwalken- de fietser. Maar was Ruben zoveel leuker? Misschien snakte ze gewoon naar iets spannends, iets nieuws. En Ruben had

haar al eens laten zitten. Ze kon geen reden verzinnen waar- om hij nu wel te vertrouwen zou zijn. In dit kringetje draai- den haar gedachten rond, zonder tot bedaren te komen. Ze sloeg rechtsaf bij het standbeeld dat de bejaarde vrouw had beschreven en stond opeens voor het juiste café. Door de ruiten kon ze Ruben zien zitten, onderuitgezakt en spe- lend met een bierviltje. In paniek deed ze een paar stappen opzij zodat hij haar niet zag. Met een schok stond ze weer in de realiteit. Waar was ze in hemelsnaam mee bezig? Rondsluipen door een vreemde stad, op weg naar een jon- gen die ze nauwelijks kende. Zonder om te kijken, liep ze weg richting station.

'Ik kom niet', appte ze in de trein. 'Dit was een vergissing. App me maar niet meer.' Ze verwijderde hun hele app- geschiedenis. Er kwam geen reactie. Opgelucht stak ze haar telefoon in haar zak, waar hij toch begon te trillen. Vijf appjes. Van Robby. Toen ze die las, voelde ze tranen prik- ken in haar ogen. 'Laten we een weekendje weggaan. Ik wil je laten weten hoe speciaal ik je vind.'

ILLUSTRATIES: KIM PETERSE

Resource volgt de belevenissen in de Mortierstraat 14B

Flatkroeg De Bunker voorlopig dicht

De Bunker, flatkroeg van Dijk- graaf, is voor onbepaalde tijd gesloten. De politie beëindigde er zaterdag 11 februari een uit de hand gelopen feest.

Volgens Hellen Albers van Idealis was er die avond in De Bunker een feest van iemand die niet in Dijk- graaf woont. Alleen bewoners van de sterflat mogen de flatkroeg afhu- ren. Bovendien waren er 400 men- sen op het feest afgekomen, meer

dan is toegestaan. 'Het kroegbe- stuur heeft gezegd dat het niet wist dat de aanvraag van een externe kwam en geeft toe dat het onzorg- vuldig heeft gehandeld. Wij hebben er het volste vertrouwen in dat het een incident was.'

De Bunker blijft nog even dicht. Idealis wil dat het bestuur de tijd neemt om 'de zaakjes weer op orde te krijgen'. Albers: 'Er zijn punten uit de gebruikersovereenkomst voor De Bunker die het bestuur

niet goed heeft vastgelegd in con- creet beleid. Als ze een scherpere vertaalslag kunnen maken, verwacht ik dat de Bunker snel weer open kan.'

Voorzitter David van den Broek van De Bunker be- treurt de sluiting. De ge- sprekken met Idealis zijn echter constructief, zegt hij. 'Ik snap dat Idealis een tijde- lijke sluiting wil. Het is nu aan ons als bestuur om te la-

ten zien dat we op een nieuwe basis verder kunnen.' LvdN

>> FEESTEN

De beste feesten volgens Wageningen Uitgaans Promotie. Voor alle feesten, check www.wageningenup.nl.

WAGENINGENUP

HET GAT - UNITAS: BEST OF THE TOP 100

Vrijdag 26 februari van 22:00 tot 04:00

De hele avond dansen op de beste muziek van de afgelopen tien jaar. Tijdens de AID stellen deelnemers jaarlijks zelf een top-100 samen. Maak nu zelf een selectie van de allerbeste hits uit de tien afgelopen edities van de AID. Stemmen kan via www.wageningenup.nl of www.jvunits.nl. Gratis entree, dus sowieso de moeite waard om even een kijkje te gaan nemen.

WSV CERES - AID WAGENINGEN:

THEMAPRESENTATIE AID 2016

Dinsdag 1 maart van 23:00 tot 05:00

Het is traditie: een feest organiseren rond de bekendmaking van het AID-thema. Die feesten

worden goed bezocht. Dit jaar verwacht de organisatie misschien nog wel meer bezoekers, want het feest wordt niet op de campus gegeven, maar bij Ceres. De themapresentatie is tussen 0:30 en 1:00, dus zorg dat je bijtijds binnen bent.

BUNKER - NACHTDIER

Vrijdag 4 maart van 22:00 tot 06:00

Nachtdier blaast de technoscene in Wageningen nieuw leven in. Voor deze labsessie, met nog vrij onbekende artiesten, zijn Aura One en Ben Fairy geboekt. Dit feest moet gaat plaatsvinden in De Bunker. Het is te hopen dat de flatkroeg, die vorige week na een uit de hand gelopen feest gesloten werd, tegen die tijd weer beschikbaar is als locatie (zie ook blz. 27).

>> HET ECHTE WERK

‘IK WEET NU DAT IK NIET GA EMIGREREN’

Wie? Bram Wennekes, masterstudent Earth and environment

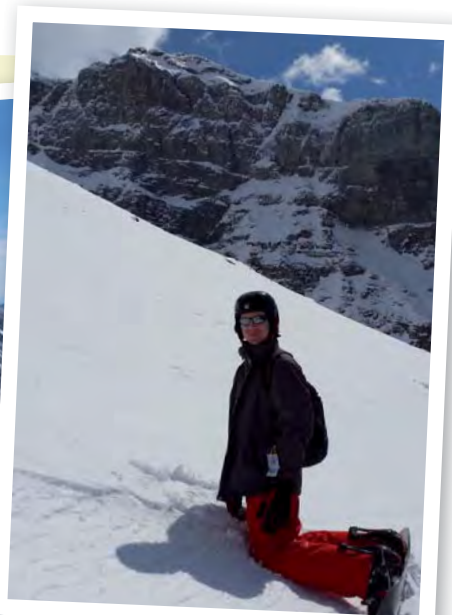
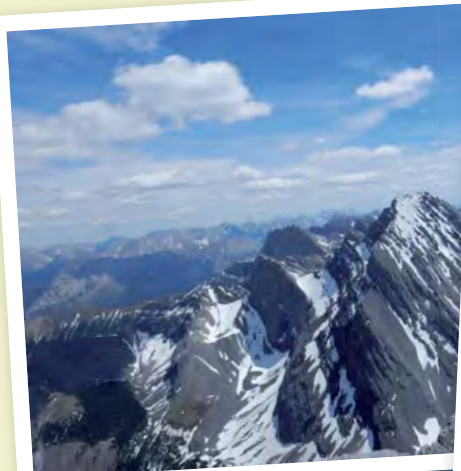
Wat? Stage aan de University of Calgary

Waar? Calgary, Canada

‘In 2013 was er een grote overstroming van de Bow River, waardoor het hele centrum van Calgary blank stond. Rails waren ontworpen en het asfalt lag schots en scheef. Ik bracht tijdens mijn stage het sedimenttransport van de Bow in kaart met modellen en literatuuronderzoek. Sediment veroorzaakt erosie, dus je wilt weten hoe en waar dit sediment zich verplaatst om zo de erosie te kunnen verminderen of voorkomen. De Bow is een smeltwaterrivier en als het water te snel wegstroomt, kan de rivier niet als drinkwaterbron worden gebruikt. Ik vond het modelleren heel leuk en het model bleek redelijk te kunnen voorspellen hoe het sedimenttransport verloopt tijdens een overstroming. De voorbereidingen voor mijn stage waren moeilijker dan de hele stageperiode. Ik heb ongeveer twintig bedrijven aangeschreven en kreeg slechts één reactie. Uiteindelijk ben ik via studenten die eerder in Canada stage hadden gelopen, via een Nederlands bedrijf en via de City Council van Calgary bij de University of Calgary terechtgekomen. Tijdens mijn stage heb ik veel mensen ontmoet. Ik heb me aangesloten bij diverse outdoorclubs die regelmatig eropuit trekken om te gaan hiken, klimmen, wintersporten of scramblen, een combinatie van wandelen en klimmen of klauteren. Daarnaast ben ik een keer uitgenodigd door mijn begeleidster voor een paasetentje. Haar dochter, die even oud is als ik, vroeg me vervolgens om samen met haar vriend en zijn huisgenoten naar een muziekfestival te gaan, vergelijkbaar met Pink-

pop. Het was op een supermooie locatie op een heuvel, met een kloof op de achtergrond. Het had iets weg van een natuurlijk theater. Op de universiteit heb ik met weinig studenten contact gehad, omdat ik bij mijn begeleidster op de kamer zat. Dat vond ik wel jammer.

Ik weet nu in ieder geval dat ik niet ga emigreren. Je leert snel nieuwe mensen kennen, maar ik vind het fijn om ook bij familie langs te gaan. Op een gegeven moment was ik het ook zat dat ik alles moest plannen, omdat ik de mensen nog niet goed genoeg kende om spontaan bij ze langs te gaan. En soms is het fijn om face to face Nederlands met iemand te kunnen praten.’ **MvdH**

MEANWHILE IN... <<

Ondertussen in... Nieuw-Zeeland

In het nieuws: De Nieuw-Zeelandse stad Christchurch is vorige week weer getroffen door een aardbeving. Deze beving, met een kracht van 5,7 op de schaal van Richter, kwam bijna op de kop af vijf jaar na de aardbeving die vele gebouwen verwoestte en waarbij 185 mensen om het leven kwamen.

Commentaar door Alexandra Dickson, uitwisselingsstudent van Massey University

'Mijn oma woont in Christchurch. Haar huis was zwaar beschadigd door de beving van 2011. Sindsdien woont ze aan de andere kant van de stad. De laatste schok heeft haar niet hard getroffen, maar ze is – net als alle inwoners van Christchurch – natuurlijk wel zenuwachtig geworden. Echt in paniek is men niet, want er waren geen doden deze keer en er is vooral veel schade aan leegstaande, onstabiele gebouwen die al beschadigd waren door de vorige aardbeving. Deze beving vond plaats in de aanloop naar de herdenking van de grote beving van 22 februari 2011. Er was al veel aandacht voor die beving in de media. Op stuff.co.nz zijn bijvoorbeeld heel mooie verhalen verzameld over mensen die de ramp hebben overleefd.

Er zijn veel mensen uit Christchurch vertrokken na de zware beving van vijf jaar geleden, zoals vrienden van mijn vader. Maar verreweg de meeste inwoners zijn gebleven en vastberaden om de stad weer op te bouwen, mooier dan die ooit was. Het centrum is grondig aangepakt. Er staan bijvoorbeeld scheepscontainers waar winkels in gehuisvest zijn en op beschadigde, half afgebroken gebouwen is kunst aangebracht. Andere gebouwen zijn compleet weggehaald en hebben ruimte gemaakt voor stadsparken. Dit alles zorgt voor een heel positieve sfeer in Christchurch.

Mijn oma's oude wijk is ook helemaal verdwenen. De huizen waren onveilig verklaard en zijn twee jaar geleden afgebroken. Op één huis na, want de eigenaar daarvan was niet verzekerd. Het is nu één grote tuin met wilde bloemen. Het ziet er wel mooi uit, eerlijk gezegd. Dat zie je overal in Christchurch: wijken die hard getroffen waren, zijn afgebroken en op rustiger plekken zijn weer volop huizen gebouwd.' **R KG**

OP DE HOOGTE?

Ontvang wekelijks de Resource-nieuwsupdate. Vraag 'm aan via resource-online.nl

RESOURCE

Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

Maastricht University

WAGENINGEN UR
For quality of life

MCB-51403: Capita Selecta Commodity Futures & Options

Always wondered about what is happening at the trading floor of exchanges like the ones in Amsterdam, London and Chicago? Wondered about how (agribusiness) companies manage their risks using commodity futures and options? Wondered about how it would be if you were trading commodity futures in Amsterdam, Frankfurt and Paris?

The Marketing & Consumer Behavior Group organizes a unique course that will introduce students to commodity futures and options markets. Students will develop an understanding of the markets and how they work, gain knowledge about the theory behind futures and options markets, identify their economic functions, and develop an analytical capability to evaluate their economic usefulness. This course is taught by Professor Joost M.E. Pennings (Marketing & Consumer Behavior Group, Wageningen University). There are only 40 seats available.

If you are interested in taking this course (3 Credits) please register with Ellen Vossen at MCB (room 5029, De Leeuwenborch, e-mail: Ellen.Vossen@wur.nl, tel. 0317-483385). You can also pick up the materials here. Lecturers are on 18 March and 1, 8, 15 and 22 April (period 5) in room C78 of the Leeuwenborch. Times are 10.30-12.15 hrs.

In memoriam

Carola van den Broek (1994-2016)

Op 16 februari is Carola van den Broek op 21-jarige leeftijd om het leven gekomen door een verkeersongeluk, 500 meter van haar ouderlijk huis in Kootwijkerbroek. Carola was tweedejaarsstudent Economie en beleid.

Carola's vrienden en studiegenoten vertellen dat Carola sterk in het leven stond, bescheiden was en nooit klaagde. Ze omschrijven haar als spontaan, makkelijk in contact, rationeel en behulpzaam. Ze was voor anderen een voorbeeldstudent, omdat ze gedreven was en vrijwel altijd haar zaken netjes op orde had, aandacht had voor wat er werd gezegd en altijd goed werk afleverde.

Carola stond aan het begin van de keuzeruimte van haar studie, het moment dat ze persoonlijke invulling zou gaan geven aan haar studie door middel van keuzevakken. Ze had een complete studieplanning gemaakt in de richting van milieueconomie. Ze was duidelijk gedreven om zich te verdiepen in en later iets bij te dragen aan complexe problemen op het snijvlak van natuur, milieu en landbouw. Haar beoogde master lag ook in dat verband.

Het was niet vanzelfsprekend dat ze zo'n heldere focus in haar studie had, omdat haar interesses zeer breed waren. Naast de macro- en micro-economie noemde ze bijvoorbeeld ook geschiedenis, politiek, architectuur, psychologie, biologie en bètawetenschappen in het algemeen. Haar brede interesse blijkt ook uit haar initiële start aan kunstacademie Artez. Het is moeilijk voor te stellen dat zij er niet meer is, dat ze niet meer rondloopt in de Leeuwenborch en op de campus. Voor iedereen die Carola kende zal dit een grote impact hebben. We wensen de familie en vrienden heel veel sterkte toe bij het dragen van dit grote verlies.

Sietse Sterrenburg, Studieadviseur BEB, namens Opleidingsteam MCE, Studievereniging Mercurius, BEB Studiejaar en vriendengroep en lsg's AEP en ENR

Mededelingen

Student Council election – electoral register

In preparation of the Student Council 2016/2017 election – 23 through 26 May 2016 –, the Student Council Election Committee publishes the electoral register on 25th February 2016. All students who are registered as a regular WU-student on the reference date, 21st February 2016, are entitled to vote and eligible for election, and should be included in the electoral register. Persons concerned are requested to verify that they have been registered correctly, by checking whether they have received an email on February 25th to inform them about their voting rights or by checking the electoral register that is available from 25 February through 3 March 2016 at the Student Council secretariat, Droevendaalsesteeg 4

(Room D.107), P.O. Box 9101, 6700 HB Wageningen. Any person concerned may lodge a notice of objection to the electoral register until 3rd March 2016 inclusive, with the Secretary of the Student Council, Hermijn Speelman, Droevendaalsesteeg 4 (Room D.107), P.O. Box 9101, 6700 HB Wageningen.

Word ambassadeur van Theater Junushoff en ga gratis naar een voorstelling

De Junushoff zoekt enthousiaste theaterliefhebbers voor alle genres die acht mensen zo enthousiast kunnen maken voor hun favoriete voorstelling, dat zij ook een kaartje kopen. De beloning is een vrijkaartje voor de ambassadeur en een gratis drankje en hapje na de voorstelling voor de hele groep. Lukt het niet om acht kaarten te verkopen, dan is de troostprijs een drankje na. Mail m.bussink@junushoff.nl met je naam, adres, telefoonnummer en eventueel motivatie. www.junushoff.nl

Expositie 'Open grenzen' in Galerie The True Limpet

Kunstenaar Rob Steenbergen laat met zijn Borderzone-kunstwerken zijn fascinatie blijken voor het fenomeen de grens. Hij gebruikt topografische kaarten als basis voor zijn kunst en bewerkt deze vervolgens met van allerlei technieken en materialen zoals inkt, textiel, handwerk en zelfs vuurwerk. De grens is de lijn die landen met elkaar verbindt en van elkaar scheidt, soms zichtbaar of onzichtbaar gemaakt, een plek die zowel open als gesloten is en verandering inluidt. Kortom, een verschijnsel dat niet eenduidig is in haar betekenis.

De expositie is t/m 6 maart (gratis) te zien in het gebouw van De Wilde Wereld, Herenstraat 10 Wageningen. Openingstijden galerie: woensdag 10-17, zaterdag 12-17, zondag 13-17 uur.

www.robsteenbergen.nl

Bladmuziek en muziekinstrumenten lenen

De muziekbibliotheek van de Van Uven Stichting biedt bladmuziek, zangpartituren en muziekliteratuur in de categorie klassieke muziek. De zeer bijzondere stukken kunnen door studenten worden ingezien, gekopieerd en uitgeleend. Je kunt ook lenen via internet. Daarnaast leent de stichting ook muziekinstrumenten uit. Openingstijden bibliotheek: elke derde donderdag van de maand van 20.00 tot 22.00 uur. Locatie: Generaal Foulkesweg 1A, Wageningen. www.vanuv.nl

Nomineer je collega voor de 'Lef in het lab prijs'

Tot 1 maart a.s. kunnen onderzoekers of biotechnici die zich bezighouden met de Vervanging, Vermindering of Verfijning van dierproeven (de 3V's) een collega of zichzelf nomineren voor de deze prijs. De prijs wordt sinds 2007 uitgereikt door de Dierenbescherming i.s.m. het 3Rs-Centre Utrecht Life Sciences (ULS) van de Universiteit Utrecht en het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Kijk voor de criteria op: www.uu.nl/nieuws/onder_faculteit_Diergeneeskunde.

Voedselbank Neder-Veluwe zoekt vrijwilligers

De voedselbank Neder-Veluwe is drin-

Toffe hamburgers of heftige kip piri piri of kekke vegahap of coole kip saté voor slechts €6,50 en alle vier met knappe frites en fidele salade. Iedere zondag, maandag en dinsdag van 18 tot 20 uur. Uitsluitend op de zolder van Eetcafé H41. Boven geen à la carte. Ook take away.

SUPER CHILLE
zolder
AANBIEDING

Eetcafé H41 - Herenstraat 41 Wageningen - (0317) 42 17 15 - www.h41.nl

CineMec

Laan der Verenigde Naties 150
www.cinemec.nl / 0900 - 321 0 321

FILM

nu te zien

Knien op een Bed Violent

DONDERDAGAVOND €3
STUDENTENKORTING

FILM

v.a. do 25 feb

Grimsby

MET MARK STRONG
ALS BRITS AGENT

KUNST

zo 28 feb 16:00 uur

Goya

UNIEKE FILM OVER DE
SPAANSE KUNSTENAAR

gend op zoek naar nieuwe vrijwilligers voor verschillende functies, zoals chauffeurs, rijders, inpakkers, voedselcontroleurs, etc. Je kunt aangeven hoe vaak en wanneer je beschikbaar bent. Op basis daarvan wordt elke maand een rooster gemaakt. We werken in teamverband, dus het is erg gezellig! Informatie: Anneke Sijbrand via 06-40932724, of via www.voedselbanknederveel.nl.

agenda

donderdag 25 februari t/m woensdag 9 maart

FILMS VOOR STUDENTEN

Bij filmhuis Movie W: *Our Little Sister*, een ingetogen verhaal over vier Japanse zusjes die wonen in een familiehuys, *El Botón de Nacar*, een magisch realistische film over de Chileense geschiedenis; *Vleesverlangen*, een (zelf)onderzoek over wel of niet vlees eten; *The Big Short*, een acteursfilm over vijf slimme beurspeculanten (Oscar-genomineerd); *Ana Ana*, vier zelfportretten van kunstenaressen, over ongelijkheid en onderdrukking in Egypte (t.g.v. Internationale Vrouwendag, i.s.m. Amnesty Wageningen). Locatie Movie W: Wilhelminaweg 3A.
WWW.MOVIE-W.NL

vrijdag 26, zondag 28 februari en woensdag 2 maart
EËNAKTERVOORSTELLING
WAGENINGSE TONEELVERENIGING WDT

Het motto van de twee korte toneelstukken is: Als je reist, laat je alles achter, maar je neemt jezelf altijd mee. In het eerste stuk *De trip* reizen

we mee met vier vrouwen op weekendtrip. Vervolgens volgen we in *God in Frankrijk* een echtpaar dat alles achterlaat en om principiële redenen neerstrijkt in Frankrijk. Maar bevalt Frankrijk eigenlijk beter dan Nederland? Tijdstip voorstelling: 20.30 behalve op zondag (14.30 uur). Entree: € 12,50, studenten € 10. Locatie: De Wilde Wereld, Burgtstraat 1, Wageningen. Reserveren via 0317-318031 of www.wdttoneel.nl.

woensdag 2 maart, 19.30 - 22.15
YOUNG KLV – SOLLICITATIECAFÉ VOOR STARTERS (NL)

Op de universiteit heb je veel geleerd, maar nog niet hoe je je moet voorbereiden op het solliciteren. Daarom organiseert Young KLV het sollicitatiecafé. Hierin komen de elementen aan bod die je nodig hebt om een baan te vinden. Je werkt in een kleine groep en krijgt feedback van je groepsleden en van bedreven loopbaancoaches die veel ervaring hebben met het Wageningse domein. Maximaal aantal deelnemers is 24. Locatie: Café H41, Herenstraat 41 Wageningen.
WWW.KLV.NL

donderdag 3 maart, 20.30 - 23.45 uur
JAZZCONCERT MET TROMPETTIST TEUS NOBEL

Al sinds jaren is Teus een veelgevraagd trompettist in de Nederlandse jazz- en popscene. Hij werkte onder meer met Caro Emerald, Kytteman Orchestra, Frank McComb (US) en Frazey Ford (CAN). Hij werd uitgeroepen tot Radio 6 Soul & Jazz talent en ontving de Laren Jazz Award. Deze maand treedt Teus voor het eerst naar buiten met zijn nieuwe kwintet met een, naar eigen zeggen, 'meer eclectisch geluid' dan op zijn voorgaande albums. Veel soundscapes, veel elektronica en vooral veel groove! 'De toekomst van de jazz is opgestaan', aldus de lovende recensies van de pers. Kaarten € 15 of € 10 voor studenten. Locatie: Impuls, Stippeneng 2 Wageningen.
WWW.TEUSNOBEL-MUSIC.NL

dinsdag 8 maart, 19.30 en 21.30
VOORSTELLING NSW: DE HAPPENING – 'ALSOF JE HET WAARD BENT'

Een diner. Voor je staat een bord met een stolp. Als je die stolp optilt, zal

je zien wat je precies waard bent; je werkelijke waarde. Wat zou jij doen, zou je de stolp optillen?' Deze vraag staat centraal tijdens *De Happening*, een toneelstuk met nawoord en borrel, georganiseerd en gespeeld door Navigators Studentenvereniging Wageningen. *De Happening* is herkenbaar, humoristisch en prikkelend, maar bovenal: een Happening moet je meemaken. Wees welkom, op één van de twee tijdstippen. Toegangs- prijs: € 4.50, kaartverkoop aan de deur. Locatie: Theater de Junushoff.
WWW.NAVIGATORSWAGENINGEN.NL

dinsdag 8 maart, 20.15
ANNEKE VAN GIERBERGEN MET DE IJSLANDSE BAND ÁRSTÍÐIR
Haar akoestische solo-optredens bij DWDD kregen zoveel bijval dat Van Giersbergen besloot een langgekoesterde wens te realiseren: een theatervoorstelling met eigentijdse bewerkingen van klassieke aria's. Ze wordt begeleid door de IJslandse indiefolkgroep Árstíðir. *Verloren verleden* wordt een ontroerende voorstelling over vluchten, mijmeren over je kinderjaren en een hoofd vol herinneringen. Locatie: grote zaal Theater de Junushoff.
WWW.JUNUSHOFF.NL

Tuesday 26 April, 9.00-17.00
3RD WAGENINGEN PHD SYMPOSIUM
The Wageningen PhD Council (WPC) is organizing the annual Wageningen PhD Symposium on 'Diversity in Science'. Collaboration beyond your field of work, nationality, gender and age becomes increasingly important and has been scientifically shown to improve research quality. This symposium is your opportunity as PhD candidate to increase your network and advertise your research. Submit an abstract or register at the WPC website. Venue: Orion Building
WWW.WAGENINGENUR.NL/EN/WAGENINGEN-PHD-COUNCIL

Deadline indienen: één week voor verschijningsdatum (max. 75 woorden). Mail: resource@wur.nl

colofon

Resource is het magazine en de website voor studenten en medewerkers van Wageningen UR. Resource magazine verschijnt tweewekelijks op donderdag.

Redactieadres

Akkermaalsbos 14, 6708 WB Wageningen (Nexus, gebouw 117, bode 31).
Postbus 409 6700 AK Wageningen.
Secretariaat: Thea Kuijpers, resource@wur.nl, 0317 484020
Website: www.resource-online.nl.
ISSN 1389-7756

Redactie

- Edwin van Laar (hoofdredacteur) edwin.vanlaar@wur.nl, 0317 482997
- Lieve de Kwant (eindredacteur) lieve.dekwant@wur.nl, 0317 485320
- Roelof Kleis (ecologie, sociale wetenschappen, economie) roelof.kleis@wur.nl, 0317 481721
- Koen Guiking (webredacteur) koen.guiking@wur.nl, 0317 481338
- Linda van der Nat (studenten, onderwijs) linda.vandernat@wur.nl, 0317 481725
- Rob Ramaker (voeding, visserij) rob.ramaker@wur.nl, 0317 481709
- Albert Sikkema (plant, dier, organisatie) albert.sikkema@wur.nl, 0317 481724

Aan Resource werken mee

Guy Ackermans, Jeroen Bok, Ton van den Born, Alexandra Branderhorst, Susie Day, Stijn van Gils, Aart-Jan van de Glind, Clare McGregor, Hoger Onderwijs Persbureau, Milou van der Horst, Amy Jansen, Nicole Janssen, Iris Keizer, Jan-Willem Kortlever, Kito, Hilde de Laat, Django Kaasschieter, Sven Menschel, Carina Nieuwenweg, Gieneke Nijhof, Rik Nijland, Onnika van Oosterbosch, Derek Pan, Kim Peterse, Lucas du Pré, Simone Rijlaarsdam, Henk van Ruitenbeek, Eva van Schijndel, Kristina Simonaityte, Twan van der Slikke, Joris Tielen, Pascal Tieman, Kees van Veluw, Veronika Wehner, Daniël Dreadson, Clare Wilkinson, Rob de Winter, Remo Wormmeester

Vormgeving

Geert-Jan Bruins

Druk

Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam

Abonnement

Een abonnement op het magazine kost €58 (buitenland €131,50) per academisch jaar. Opzeggen voor 1 augustus.

Advertenties

Extern: Bureau van Vliet, 023 5714745, m.dewit@bureauvanvliet.com
Intern: Thea Kuijpers, resource@wur.nl, 0317 484020

Uitgever

Marc Lamers, Corporate Communications & Marketing Wageningen UR

klimaatneutraal
natureOffice.com | NL-215-174413
gedrukt

FSC
www.fsc.org
MIX
Papier van
verantwoorde
herkomst
FSC® C007225

Everts & Weijman
beleef groen, geniet groen

afspraak = afspraak
in alle 4 seizoenen
houden wij uw tuin
duurzaam en groen

Renkum 0317-313521 www.everts-weijman.nl

>>TYPICAL DUTCH

ILLUSTRATIE: HENK VAN RUITENBEEK

Preparing a full lunch in class

In my first few days at Wageningen University I was pretty much in shock, seeing students eating in class in the Forum building. It was new to me to see people eat in class at all, because back where I did my Bachelor's, only drinks and candies to keep us awake were allowed. But eating a complete lunch during a lecture?

I have heard from a friend of someone who brought a whole lunch plate and silverware from the campus cafeteria into the classroom, where the lecturer and fellow students could hear the 'tings', the 'tangs' and the 'chews' as they ate. Not to mention the complete food stock from bananas to nuts that people take into exams! I never thought that possible, for back home I would be limited to pens, pencils, eraser, ruler and a calculator. However, you cannot generalize about this because in some classrooms, like in Orion, eating is *verboden*.

I have frequently observed how some of my Dutch friends eat. I would say the Dutch have their own unique way of bringing their lunch, besides buying cafeteria food. They have a whole kitchen in their bags! I can't imagine how they fit whole blocks of cheese, graters, loaves of bread, margarine and hagelslag into their bags. It is impressive and I do wonder how they keep it up because, since I'm not accustomed to eating bread, I wouldn't be able to survive on bread, bread, and more bread. I do agree it is a very efficient way of organizing lunch because you don't have to bother cooking your lunch in the morning or the day before. **© Micha Gracianna Devi from Indonesia, Master's student of Plant Biotechnology**

Do you have a nice anecdote about your experience of going Dutch? Send it in! Describe an encounter with Dutch culture in detail and comment on it briefly. 300 words max. Send it to resource@wur.nl and earn twenty-five euro and Dutch candy.

[NL]

BROOD SMEREN TIJDENS COLLEGE

In shock beziet de Indonesische Micha Gracianna Devi hoe studenten in Wageningen hun complete lunch opeten tijdens colleges. Ze heeft zelfs gehoord van studenten die met luid geklingel van mes en vork tijdens de les hun kantinemaaltijd verorberen. Maar het vreemdst vindt ze nog wel dat veel Nederlandse studenten een complete keuken in hun tas hebben en breeduit boterhammen met kaas en hagelslag gaan zitten beleggen in de collegezaal.